

A. Bosch.

☐☐ • AUDREY • ☐☐

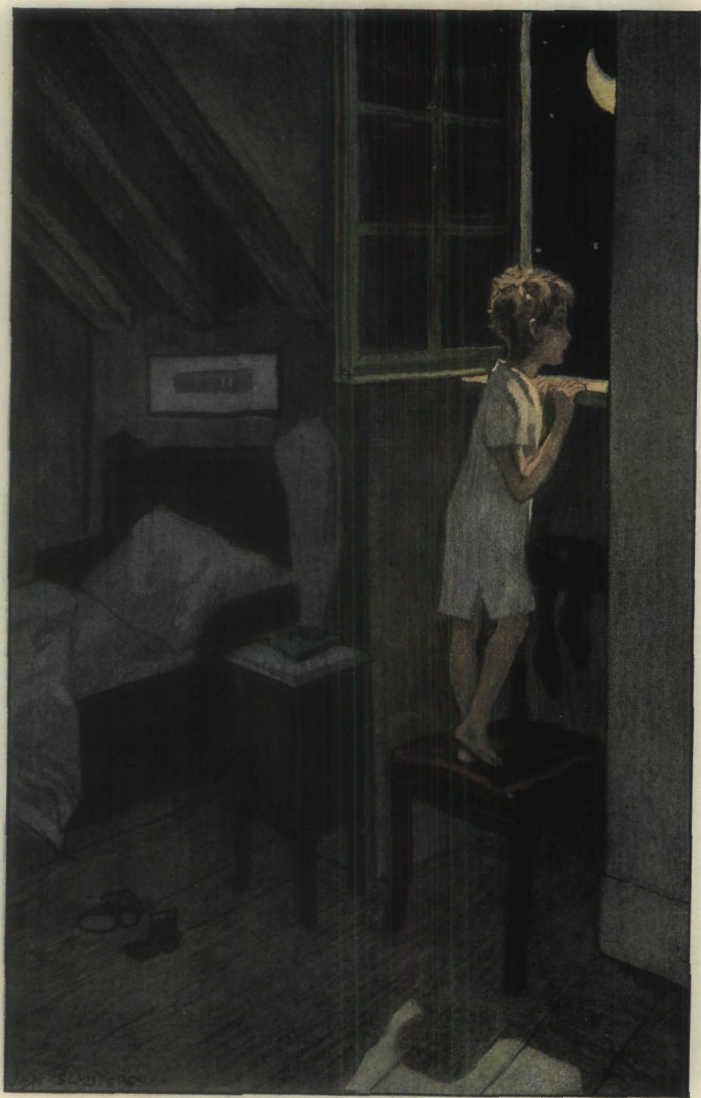
OF KINDEREN DES LICHTS

DOOR MEVR O. F. WALTON

ROTTERDAM. — J. M. BREDEE

KINDEREN DES LICHTS.

KINDEREN DES LICHTS.

UIT HET ENGELSCH

VAN

MEVROUW O. F. WALTON.

TWEEDE DRUK.

ROTTERDAM
J. M. BREDEE.

STOOMDRUKKERIJ KOCH & KNUTTEL — GOUDA.

INHOUD.

Hoofdstuk	Blz.
I. Het oude Huis	1
II. Een zonderlinge Speelplaats.	7
III. Meester Robin en zijn Vrouw	12
IV. Vergeten Graven	18
V. De Collecte	24
VI. Bezoek van Engelen	30
VII. Het geheimzinnige Licht.	35
VIII. Kinderen des Lichts	40
IX. Onder den Iepeboom	47
X. De oude Jozef	53
XI. Een warme Zomer.	59
XII. Witte Kleederen	66

I.

HET OUDE HUIS.

„'t Is wat te zeggen, Audrey!”¹⁾

„Wat bedoelt u, tante Cordelia?”

„Dat is nu al je derde boezelaar in deze week,” sprak tante Cordelia op strengen toon, „en 't is pas Donderdag; 't is wat te zeggen, Audrey!”

Als tante Cordelia zei: „'t Is wat te zeggen, Audrey!” dan wist het kleine meisje, tot wie deze woorden gericht waren, dat ze iets heel kwaads had uitgevoerd. 't Was een allerliefst meisje, met blond haar en bruine oogen; de zonnestralen hadden haar zoo bruin gekleurd als de kastanjes, die bij tante Cordelia voor het winkelraam lagen. Ze stond in den hoek van het kleine achterkamertje kalm naar haar boezelaar te kijken, die zoo zwart zag, als had ze hem gedurende vijf minuten in den schoorsteen opgehangen, om van kleur te veranderen.

„'t Is wat te zeggen,” begon tante Cordelia weer, op nog ernstiger toon dan straks.

1) Audrey; spreek uit Odree.

Het arme kind was tegen dat verwijt niet bestand en in tranen uitbarstende, snikte ze: „Ik wou, dat er geen boezelaars bestonden; ik wou, dat die nare dingen er niet waren!”

„Dat er geen boezelaars bestonden?” zei tante Cordelia. „Wel, wat zouden de slordige meisjes dan wel van haar jurken maken, als ze geen boezelaars hadden, om er over heen te dragen; dat zou ik wel eens willen weten?”

„Ik heb een hekel aan boezelaars,” snikte het kind, zonder te letten op de woorden van haar tante; „ik zou wel willen, dat de Koningin een gebod gaf, dat niemand meer een boezelaar mocht dragen!”

„’t Is schande, Audrey,” zei tante Cordelia, „je mag nooit zeggen, dat je ergens een hekel aan hebt; ik vind het heel ondeugend van je! ’t Minst van alles mag je dat zeggen van boezelaars, die je netjes, knap en zindelijk houden.”

„Maar dat doen ze juist niet,” antwoordde Audrey. „Ze worden zwart en vuil en beletten me altijd om eens flink meê te stoeien.”

Toen ze haar tranen afdroogde, kreeg ze een ingeving en zei: „Zou ik niet een zwarten boezelaar kunnen dragen, tante Cordelia; daar zou je zoo erg het vuil niet op kunnen zien?”

„’t Is goed, hoor,” antwoordde tante, die onwillekeurig lachen moest, „dat zullen we wel eens doen, denk ik. Ga nu maar gauw een schoonen voordoen,” en, terwijl het kind reeds de trappen opstormde, riep ze haar na: „Denk er om, dat dit al de vierde is van de week.”

Het was een lief, maar oud huisje, waar Audrey met haar tante, juffrouw Palmer, woonde. Juffrouw Palmer stond daar wat gaarne op te pochen tot de klanten, die in den winkel kwamen. Het was drie honderd jaar oud, vertelde ze dan, en de beschotten waren van echt

eikenhout, terwijl de trapleuningen gebeeldhouwd waren. Voorts had ze zeldzame antieke ¹⁾ kasten met zwarte, eiken deuren en er was een schoorsteen, die zoo wijd was, dat de schoorsteenveger geen bezem had, groot genoeg om hem te vegen.

Maar hoewel juffrouw Palmer zeer trotsch was op haar oude huisje, dat sinds zoovele jaren familie-eigendom was geweest, zoodat men niet meer zeggen kon, hoe lang wel, waren de zorgen, die zij er van had, ook waarlijk niet gering. Nooit zag men een plek zóó stoffig als dat oude huisje; elke hoek was een verzamelplaats van stof; 't lag in de vensterbanken, ja overal, tot zelfs op de borden en schalen in de keuken.

Met dat stof stond juffrouw Palmer altijd op voet van van oorlog. Week in — week uit, van den vroegen morgen tot den laten avond, altijd was ze aan 't stoffen en vegen, om haar huisje maar zoo zindelijk te houden, als haar nette aard dit wenschte.

Maar even als Audrey's boezelaars vuil werden, zoo werd het huisje stoffig en die twee, — boezelaar en huisje — brachten menigen rimpel op juffrouw Palmer's voorhoofd.

Audrey had bij haar tante gewoond, sinds ze veertien dagen oud was. Haar vader was bakker in een stad, twee honderd mijlen vandaar. Zij had hem nooit meer gezien en hij haar niet, sedert tante haar had weggehaald als een klein, ziekelijk popje, nu bijna acht jaar geleden. Audrey's moeder was kort na haar geboorte gestorven en haar vader had een wanhopigen brief geschreven aan tante Cordelia, waarin hij haar meedeelde, niet te weten, wat hij met zijn negen moederlooze kinderen moest aanvangen, nu Alice was heengegaan.

Bij ontvangst van dit schrijven had juffrouw Palmer

1) Antiek = zooals men ze in vroegere eeuwen had.

dadelijk de luiken voor de vensters gezet, een kleinen reiszak gepakt, haar huisje gesloten en was vertrokken naar de stad, waar haar broeder woonde.

Zij bleef daar slechts één nacht over, want ze mocht haar zaken niet laten verlopen. doch zij bracht de kleine zuigeling mee, die ze als haar eigen kind aannam. 't Was een lief kindje, toen juffrouw Palmer haar in een warmen doek wikkelde, voor zij de thuisreis hervatte. Ze had toen al zoo'n aardig kopje haar, waardoor ze, zoo mogelijk, nog kleiner en magerder scheen.

Juffrouw Palmer, hoewel ongehuwd, kon toch heel goed met kinderen omgaan, daar zij, jaren geleden, kindermeisje was geweest bij een deftige familie, zoodat de kleine met zorg en liefde omringd werd.

Ze groeide gezond en flink op; ze was geen half uur zindelijk te houden, maar had, niettegenstaande dat, wangen als rozen en werd zoo flink en sterk, dat juffrouw Palmer het niet beter kon wenschen.

Ze hield veel van de kleine, hoewel zij dit niet dikwijls liet blijken; en ofschoon zij haar nu en dan berispte en haar, op een toon, waarvoor deze beefde, toevoegde: „'t Is wat te zeggen, Audrey”, was zij volstrekt niet kwaad en meende het zoo erg niet, wanneer ze al eens scherp was.

„'t Is alles om haar bestwil,” zei ze dan bij zichzelf. Op die wijze had Audrey, niettegenstaande het verdriet van die boezelaars, geen onaangenaam leven. Ze ging school in de naburige straat, waar een oude juffrouw orde trachtte te houden onder een dertig- of veertigtal kinderen en dezen, wanneer orde en stilte het toelieten, onderwijls gaf in lezen, rekenen en schrijven.

Audrey was een vlug kind en leerde grondig alles, wat er op die school te leeren viel.

Ze las duidelijk en gemakkelijk en zou zeker een pluimpje voor haar schrift hebben gekregen, als ze niet altijd schrijfboek en handen met inkt bemorste. Haar grootste

genot was sommen te maken en stellig zou juffrouw Tapper haar spoedig op het gebied der rekenkunde niet verder kunnen voorthelpen.

Eén ding was er echter, waarvan Audrey noch op school, noch thuis hoorde spreken, namelijk van de liefde van Jezus.

Elken morgen en elken avond moest ze voor haar tante een gebed opzeggen, maar nooit sprak deze haar over den lieven Heiland, die ook voor haar gestorven was en die er naar verlangde, dat zij Zijn gehoorzaam, liefhebbend kind werd.

Als Audrey goed deed, werd ze geprezen; was ze ondeugend, ze werd berispt; maar niemand vertelde van Hem, die alléén de macht bezat, haar goed en gehoorzaam te maken.

Ze was gelijk aan een scheepje, dat door de golven heen en weer wordt geslingerd, gedreven als zij werd door stormen van drift en onwil. Ze wist nog niet, wiens hand het roer moest vatten, om het scheepje in de veilige haven te sturen. —

Toen Audrey beneden kwam met haar schoonen boezelaar voor, keek ze door de winkeldeur naar haar tante, die juist bezig was een pond thee af te wegen voor een klant — een gezonde, flinke vrouw met een mand aan den arm.

„Tante Cordelia,” zoo begon zij; doch de vrouw was zoo druk aan het babbelen, dat tante haar niet verstond. „Tante Cordelia,” zei het kind opnieuw, toen de vrouw haar lange geschiedenis geëindigd had, haar pakjes in de mand borg en heenging.

„Wat is het, Audrey?”

„Mag ik buiten gaan spelen, tante Cordelia?”

„Buiten gaan spelen? neen, waarlijk niet!” was tante's verontwaardigd antwoord. „Naar buiten gaan en je schoonen boezelaar vuil maken? neen, neen! Ga nu eens lief

in de vensterbank met je pop zitten spelen en houd nu eens vijf minuten je kleeren zindelijk, als dat mogelijk is."

Andrey gehoorzaamde zonder tegenspreken, want ze had geleerd, alles dadelijk te doen, wat bevolen werd. Ze ging de kamer in en haalde haar arme, oude pop Olivia voor den dag, die alle kleur van de wangen en alle haren van het hoofd verloren had. Audrey speelde er niet mee; ze nam haar in de armen en keek droomerig door het venster met zijn in lood gevatte ruitjes, naar buiten op de speelplaats.

II.

EEN ZONDERLINGE SPEELPLAATS.

Lang, zeer lang stond Audrey voor dat venster. Het ging open als een deur en was maar een paar voet boven den beganen grond. Audrey kon in een oogenblik op de speelplaats komen, daar ze slechts door het venster behoefde te klauteren en hoe verlangde zij er naar, daar te zijn!

Het was een vreemde plaats om te spelen, want het was een zeer oud kerkhof, dat sinds lange jaren niet meer werd gebruikt.

Een groote grafsteen stond dicht bij het venster en benam Audrey voor een groot deel het vrije uitzicht. Het was een vuile, oude zerk, geheel met mos begroeid, evenals alle andere steenen op die droeve verlaten plek.

Ze waren alle opgericht ter herinnering aan bewoners dier plaats, welke reeds lang dood en vergeten waren.

Nooit brachten vriendenhanden meer bloemen of kransen, om op die oude graven neer te leggen, daar zij, die ze liefhadden en er zorg voor droegen, ook reeds lang geleden door den dood werden weggerukt en in hun laatste rustplaats waren neergelegd.

Achter die oude steenen, zwart door den rook en het stof van zoovele jaren, verkleurd en verweerd door den dauw van menigen zomer en de regenbuien van vele winters, kon Audrey de oude kerk zien, die er nog somberder en meer verlaten uitzag, dan de steenen, waar tusschen zij stond. Acht eeuwen geleden had men haar gebouwd en eens werden zonder twijfel ernstige godsdienstoefeningen binnen haar muren gehouden. Dat was alles voorbij en nu stond ze daar nutteloos. De deuren waren gesloten; ze werd verwaarloosd en bood een gezellig verblijf aan voor spinnen en ander gedierte. Dat oude kerkhof was het gelukkigste plekje ter wereld voor Audrey; van jongs af had ze dat plaatsje liefgehad. Ze kende elk hoekje; ze had een gevoel, als behoorde het haar toe en als had niemand het recht daar te komen, behalve zij en de kleine Stephen.

Met hem deelde ze alles en ze had hem lief, als ware hij haar eigen broeder.

Daar zat hij onder den seringeboom geduldig op haar te wachten en tante Cordelia wilde haar niet laten gaan. Wat zal die Stephen teleurgesteld zijn! Een traan biggelde langs Audrey's wangen en viel juist op het hoofd van de arme Olivia.

„Wat is dat, Audrey, huil je?” vroeg tante, die driftig naar binnen kwam loopen. „Waar is dat om?” Audrey veegde den traan van Olivia's hoofd weg en gaf geen antwoord.

„Nu”. zei haar tante, „is het, omdat ik je niet wilde laten uitgaan? 't Is wat te zeggen, Audrey!”

„Tante, daar is het niet om, heusch niet!” snikte Audrey; „het is, omdat Stephen teleurgesteld zal zijn, daar hij juist jarig is. Hij is vandaag vijf jaar, tante Cordelia!”

„O, is hij vandaag jarig?” vroeg tante, bedarende. „Wel, dat wist ik niet; dan moest ik je voor dezen keer maar laten gaan, doch denk om je boezelaar, begrepen?”

„Dank u, tante!” zei Audrey, terwijl een blijde glimlach over haar gezicht gleed, toen ze op een stoel klauterde, door het venster klom en zoo op de plaats sprong.

De kleine jongen gaf een gil van vreugde, toen hij haar zag en kwam haar langzaam tegemoet. De arme Stephen kon niet vlug vooruit, daar hij kreupel was en nooit het voorrecht had gekend, met de andere kinderen mee te rennen en te klauteren. Toen hij nog heel jong was, was hij bijzonder klein, zoodat de burens verklaarden, nog nooit zoo'n kind te hebben gezien.

Maar zijn vader had hem verzorgd en opgepast, zooals een tuinman zich bijzonder wijdt aan een teer plantje, waarop hij zeer gesteld is.

Stephen had in zijn derde jaar leeren loopen en kon nu het kerkhof rondstappen en rustig met Audrey tusschen de oude graven spelen. Hij was de eenige schat van zijn vader; zijn moeder stierf, toen hij nog zeer jong was, en vader had het knaapje lief met geheel zijn hart. Stephen's vader was schoenlapper en zijn venster zag ook uit op het kerkhof; zoo zat hij daar de schoenen te verstellen, terwijl hij zoo nu en dan de kinderen bij hun spel gadesloeg.

Hij was nooit op zijn gemak, als hij Stephen niet zag, want de rug van het ventje was misvormd en krom, terwijl zijn beenen zwak en krachteloos waren, zoodat zijn vader altijd bang was, dat hem een ongeluk zou overkomen.

En vandaag was Stephen jarig, vijf jaar oud.

O! Audrey, wat ben ik blij, dat je gekomen ben!” riep hij uit. „Ik heb gewacht, tot de school uitging en nu scheen de tijd mij zoo lang!” Ik heb door het venster in de kerk gekeken en Audrey, je moet weten, nu heeft daar een vogel zijn nest gebouwd, vlak boven den preekstoel. Kom eens kijken!”

De beide kinderen liepen de kerk om naar de andere

zijde, klommen op een zerk en gluurden in de kerk door de gele en verkleurde ruiten. Wat was dat toch een vreemde plaats!

De hooge, vermolmde, oude preekstoel stond daar, alsof hij niet lang meer heel zou blijven; de smalle, bruine banken met hooge leuning en de groote banken, waar de rijken eenmaal hun plaatsen hadden, stonden ook alle waggelend op den ongelijken vloer.

Audrey en Stephen keken graag in de oude kerk; zij gluurden naar binnen op alle uren van den dag — 's morgens, als de kerk er licht, ja bijna vroolijk uitzag; als de zonnestrallen schitterden op de oude pilaren en hun licht wierpen in de verlaten vleugels van het gebouw; des namiddags als daar de lange schaduwen in het heiligdom vielen en het gekleurde kerkraam, aan de Westzijde, blauwe en roode lichttinten tooverde op doopfont en vloer; en dan ook 's avonds voor bedtijd, als de oude kerk er zoo spookachtig uitzag, en de steenen beelden, op de graven in het gebouw, de kinderen aankeken, alsof ze leefden en opstonden, en hen riepen, als ze er naar keken.

Stephen kon dan beven van angst en klemde zich vast aan Audrey; deze was nooit bevreesd bij de oude kerk, noch overdag, noch bij nacht en ze zou even rustig en gelukkig hebben geslapen in een van de kerkbanken, als in haar eigen bedje. Op dezen namiddag zag het kerkje er vriendelijk uit. In het licht van de zon werden al die stofmassa's en spinnewebben zichtbaar, welke zich aan het dak gehecht hadden. Stephen wees, waar hij het nest ontdekt had.

Het was een zwaluwnest en juist zagen zij de bewoners in- en uitvliegen door een gebroken ruit van het Oostelijke venster, om de laatste strootjes en takjes aan te brengen voor hun kleine nest.

„Wat is dat aardig!” zei Audrey. „We zullen elken

dag eens gaan kijken, of er nu ook jonge vogeltjes in het nest komen."

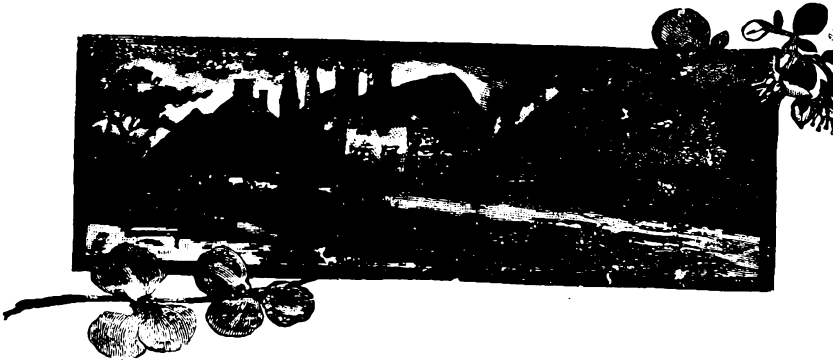
Daarna zette zij Stephen weer op den grond en wandelde met hem over het kerkhof. Wat een verlaten plaats was het toch, zoo vol gras en onkruid! De zerken en steenen schenen alle van hun plaats af te zijn, evenals daarbinnen die oude banken. De eene hing naar deze zijde over, de andere naar gindsche.

Van de meeste steenen waren de opschriften niet meer leesbaar, van sommige daarentegen nog zeer duidelijk; Audrey had er altijd genoeg in die te spellen en dan ook uit te rekenen, hoe lang het reeds geleden was, dat zij, die daar begraven lagen, door den dood werden weggenomen.

In een hoek van het kerkhof had de vader van Stephen een schommel gemaakt en tegen den kerkmuur stond een hok voor Stephen's witte konijn.

Het was een hooge zeldzaamheid, dat iemand de oude kerk bezocht, behalve de doove, oude vrouw, die de sleutels had; die kwam dan ook alleen maar als de een of andere vreemdeling, die het plaatsje doortrok, gaarne iets meer van het oude gebouw wilde zien en het der moeite waard vond, de deur te doen openen.

III.

MEESTER ROBINS EN ZIJN VROUW.

Er waren drie huizen, waarvan de vensters uitzagen op het oude kerkhof.

Audrey en haar tante bewoonden er een, Stephen en zijn vader een ander, maar het derde stond reeds geruimen tijd ledig. De vensters waren met stof bedekt, terwijl spinnen en torren er, evenals in de oude kerk, een plaatsje hadden gezocht. Toen de kinderen echter van de zwaluwen terugkwamen, zagen zij tot hun groote verbazing, dat het venster van het onbewoonde huis wijd open stond.

„Wie kan daar in zijn? Durf jij te gaan kijken, Audrey?”

„O, jawel, ik ben niet bang,” zei het kind, en Stephen op een steen neerzettende, ging zij op het venster af en keek naar binnen.

„Wie zag je er?” vroeg de kleine jongen, toen ze terugkwam.

„Ik zag alleen maar een muis,” zei Audrey, „een klein, grijs muisje, dat in den hoek een stukje brood zat te eten;

maar de vloer is geschrobd en ziet er echt zindelijk uit, de spinnewebben zijn weg en ik zag een brief in de vensterbank liggen."

„Wie mag daar toch wel zijn?" zei Stephen. „We moeten even wachten en kijken."

Ze behoefden niet lang te wachten, want dienzelfden namiddag zagen ze een man voor het raam verschijnen. 't Was een lange man in 't zwart; volgens Audrey een echte heer. Hij was al oud; zijn haar was wit en hij ging reeds eenigszins gebogen; maar voor zijn leeftijd was hij bepaald kras en zijn heldere, donkere oogen schenen overal doorheen te dringen.

Hij keek slechts even naar buiten en toen Audrey en Stephen naderbij slopen, zagen zij, dat hij druk aan den arbeid was. Hij legde een hel-gekleurd karpert op den vloer, bracht een grooten, met leer bekleeden leuningstoel binnen benevens een kleine, ronde tafel en zette een en ander dicht bij het venster; vervolgens hing hij vlak daartegenover een kooi op met een kanarie er in. Daarna hing hij witte, neteldoeksche gordijnen op, zoodat Audrey en Stephen vonden, dat het oude huisje er werkelijk gezellig ging uitzien. Zij verheugden zich over de komst der nieuwe bewoners.

„Zou hij alleen wonen, denk je, Stephen?" zei Audrey.

Maar vóór Stephen tijd had om te antwoorden, hoorden zij tante Cordelia roepen:

„Audrey, 't is theetijd. Hoe is 't met je boezelaar?"

Ditmaal was de boezelaar helder gebleven en Audrey ging met een gerust hart naar hinnen.

Als belooning voor haar goed oppassen, mocht ze na theetijd weer met Stephen gaan spelen.

Ze verlangde er naar, weer buiten te komen om nog eens „haar ouden man," zooals ze hem noemde, te gaan bespieden. De luiken waren echter gesloten en ze konden

alleen de weerkaatsing zien van een helder licht, dat binnen brandde.

„Hij heeft vuur aangemaakt,” zei Stephen, „kijk maar, er komt rook uit den schoorsteen.”

„En hij heeft een lamp ook,” zei Audrey, „dat kan je zien door de spleet van het luik.”

„Luister eens, Audrey, wat zou hij nu doen?”

Uit de kamer, die op het kerkhof uitzag, klonk telkens het geluid van hamerslagen.

„Hij hangt zeker zijn schilderijen op, Stephen; wat zal het er morgen gezellig uitzien!”

Voor schooltijd had zij den volgenden morgen geen tijd om te gaan kijken; toen zij echter om twaalf uur thuiskwam, vond zij Stephen vol verbazing.

„Er zit iemand voor het venster, maar ik kan niet onderscheiden wie,” zei hij. „Ik zie een witte massa, die zich beweegt, doch dat is niet het hoofd van den ouden man; daarvoor is het te wit.”

„Waarom ga je niet kijken?” vroeg Audrey.

„Ik durf niet,” antwoordde Stephen; „Ik heb op jou gewacht.”

Het kleine meisje sloop er op de teenen heen en keek naar binnen.

Er zit daar een oude vrouw, Stephen”, berichtte zij, toen ze terugkwam. „Het is een vriendelijke, oude juffrouw, die in den leuningstoel zit te breien, terwijl ze voortdurend glimlacht. Ik zou wel eens willen weten, waaraan ze denkt, dat ze zoo lacht. Kom maar eens kijken, Stephen.”

Heel zachtjes slopen de kinderen weer naar het venster om te gluren.

„Is daar iemand?” vroeg een vriendelijke stem.

De kinderen schrokken echter zoo hevig, dat ze hard wegliepen en zich achter de struiken verborgen. 't Duurde geruimen tijd, voor zij zich weer dicht bij het venster durfden wagen.

„Is daar iemand?” vroeg de innemende stem van het oudje weer. „Ik meen zeker daar buiten een paar kleine voetjes te hooren.”

„Ja, juffrouw,” zei Audrey, „ik ben het met Stephen.”

„Jij en Stephen? en wie zijn jullie dan?”

In plaats van te antwoorden staken de kinderen hun hoofdjes door het venster.

Hoe gezellig zag het er daarbinnen uit! De muren waren bedekt met schilderijen, photographieën en gekleurde wandteksten; in den haard brandde een heerlijk vuurtje, terwijl daarbij een poes zich lag te koesteren; op den schoorsteen stonden opgezette vogels en eenige vazen met grashalmen, terwijl op de ronde tafel een groote ruiker muurbloemen stond, die de kamer een recht vriendelijk aanzien gaf.

„Nu, op wie gelijken jij en Stephen dan wel?” vroeg de oude vrouw, glimlachende.

„Kunt u ons niet zien, juffrouw?” vroeg Audrey.

„Nee, ik kan jullie niet zien,” antwoordde de oude, bedaard; „ik ben blind.”

„O, hoe verschrikkelijk!” riep de kleine Stephen.

„Nee, niets verschrikkelijk,” zei het oudje, „omdat de goede God best ziet; wij moeten nooit zeggen, dat zoo iets jammer en verschrikkelijk is.”

„Kunt u niets zien?” vroeg Audrey.

„Niet de minste schemering,” was het antwoord, „het is voor mij volslagen donker; maar ik kan, Goddank, de warme zon voelen en ik kan die heerlijke bloemen ruiken en ik kan jullie lieve stemmetjes hooren.”

„Ik vind het zoo naar voor u,” zei de kleine Stephen, „zoo erg, erg naar!”

„God zegene je, mijn lieve kind!” sprak de oude, terwijl een traan langs haar wangen op het breiwerk viel. „Vertel me nu eens, wie ge zijt en hoe ge er uitziet.”

„Ik heet Audrey, juffrouw,” was het antwoord van de kleine, „en hij heet Stephen; hij is mij even goed als een broeder hoewel hij 't niet is, waar Stephe? Hij is kreupel en kan niet ver loopen; nu spelen wij hier samen tusschen de graven.”

„En vertel jij me nu eens, Stephen, hoe ziet Audrey er uit?” vroeg het oudje verder.

„Ze heeft blond haar,” antwoordde het ventje, „en ziet er heel lief uit.” Nu wendde hij zich schuw af en sprak geen woord meer.

„Wel zoo,” zei de goede oude, „jullie moet maar dikwijls hier bij me komen babbelen, als ik vóór het venster zit en mij alles vertellen, wat je doet. Nu weet ik, hoe ik je noemen moet; nu moet je het ook van mij weten. Mijn naam is juffrouw Robin, doch je moet me grootmoeder Robin noemen, wil je dat? Ik heb een paar kleinkinderen, maar die wonen heel ver weg, over de groote zee, in Amerika, en nu moet jullie hun plaats innemen.”

„Heel graag, juffrouw,” zei Audrey — „o, heel graag, grootmoeder Robin, bedoel ik” voegde zij er lachend bij.

Dit was de aanvang van een hartelijke vriendschap tusschen de twee kinderen en de nieuwe bewoners.

Mijnheer Robin was onderwijzer geweest en had gedurende vele jaren hard gewerkt en zuinig geleefd, zoodat hij op zijn ouden dag genoeg over gespaard had, om stil te gaan leven in het oude huis en er alles gemakkelijk in te richten voor zich en zijn vrouw. De huur was laag, daar er niet veel menschen in een huis wilden wonen, dat op een kerkhof uitzag; maar de onderwijzer gaf er niet om. Er waren daar groene boomen, die hem konden herinneren aan het vriendelijk dorpje, waar hij zoo lang gewoond had en de graven hinderden hem ook niet; hij zou spoedig zelf ter ruste gelegd worden, dus was 't niet zoo kwaad, er aan herinnerd te worden.

En wat zijn vrouw betreft, deze kon de graven niet

zien, maar zij hoorde het gesjilp van de zwaluwen, die onder het afdak van de oude kerk haar nestje gebouwd hadden; ook kon zij genieten van den heerlijken seringengeur, ja waarlijk, ze zou er een rustig en aangenaam tehuis hebben, tot zij door haar Heiland zou worden opgeroepen. Het eenige bezwaar, dat de onderwijzer tegen zijn nieuwe woning had, was, dat zijn vrouw zoo geheel het gezelschap zou missen, waaraan zij in haar dorpje gewoon was, dewijl allen haar daar kenden.

Zij bezat een ruim en liefdevol hart en er waren er zeker maar weinigen in het dorp, die haar geen deelgenooten maakten van hun vreugde of smart. Van een ieder kende ze de levensgeschiedenis en de een voor, de ander na, kwam bij haar binnenwippen, om haar te vertellen, wat er al zoo in het dorp voorviel; — tallooze nietige gebeurtenissen, welke geen beteekenis hadden voor anderen, maar waarin zij het grootste belang stelde. Als de burens vertrokken waren, zat zij, onder het breien, nog eens na te denken over hetgeen zij gehoord had en bracht anderer zorgen, met al de hare, voor den troon der genade.

Maar mijnheer Robin behoefde over zijn vrouw niet te tobben. Ze had een gelukkig en tevreden humeur. Wel is waar had het haar pijn gedaan, dat dorpshuisje te moeten verlaten; maar immers, ze gevoelde, dat de Heere haar ook hier weer een taak oplegde. De kleine Stephen met zijn kreupele voetjes en Audrey, die zoo'n moederlijke zorg voor hem toonde, hadden grootmoeders hart reeds gewonnen en van dat oogenblik af brachten de kinderen een groot deel van den speeltijd door bij hun nieuwe vriendin, terwijl deze voor het venster zat te breien.

IV.

VERGETEN GRAVEN.

Eens toen de kinderen weer bij grootmoeder Robin waren, spraken zij over de oude graven van het kerkhof. 't Was een heldere lenteavond en de zon wierp haar gouden stralen door het dichte geboomte, dat de kerk bijna geheel aan hun gezicht onttrok.

Grootmoeder Robin kon het heerlijke zonnelicht niet zien, maar Stephen zag het en vertelde haar ervan en zei, dat hij er zeker van was, dat ook de zwaluwen er veel van hielden, daar hij ze in groote kringen zag rondvliegen, onder vroolijk gesjilp.

Het was voor Stephen reeds een gewoonte geworden, alles, wat hij zag, aan de oude vrouw te vertellen; 't klonk prettig, haar te hooren zeggen, dat ze nu niet langer blind was, maar een paar nieuwe oogen had gekregen.

Zoo noemde zij hem eens haar „kleinen Hobab,” en toen hij er om lachte en vroeg, waarom ze hem zoo'n kluchtigen naam toedacht, zei ze, dat lang, heel lang geleden, toen Mozes in de woestijn reisde, deze tot zijn schoonbroeder Hobab zei: „Gij zult ons tot oogen zijn,”

en dat God haar nu in haar ouderdom den kleinen Stephen had gezonden, opdat hij het gemis der oogen haar mocht vergoeden.

„Ik vind het toch zoo treurig voor die arme graven,” zei Stephen op dien lenteavond, toen hij grootmoeder Robin verteld had van het zonlicht en de zwaluwen.

„Wel, en waarom vindt je het zoo treurig?” vroeg de oude vrouw.

„Ze zien er zoo somber en verlaten uit,” zei Stephen.

„Hoe zien ze er dan wel uit?” vroeg grootmoeder.

„O, allemaal groen en vuil,” antwoordde Audrey, „de boomen zijn er op gevallen en als nu de wind de takken beweegt, gaat het, tik, tik, tik, tik, tik tegen de steenen, zoo hevig, dat tante Cordelia zegt, er 's nachts niet van te kunnen slapen.”

„Komt er nooit iemand meer om bloemen te brengen?” vroeg de oude vrouw.

„Nooit,” antwoordde de kleine jongen.

„Geen kransen ook?”

„O, neen, ook niet.”

„Komt er niet eens iemand de graven bezoeken?”

„Geen enkele maal, grootmoeder,” voegde Audrey er bij.

„En toch kijken ze zoo droevig,” zei Stephen.

„Ja,” zei het kleine meisje, „ik ging eens met tante Cordelia naar het groote kerkhof en daar is 't zoo prachtig, alsof 't een tuin is; heerlijke bloemen stonden daar, terwijl er heel veel menschen bezig waren ze water te geven en de doode takken weg te nemen; ook zag ik er enkele menschen, die schreiden bij de graven.”

„Schreit er nooit eens iemand bij deze graven?” zuchtte grootmoeder Robin.

„Niemand,” antwoordde Stephen. „Vader zegt, dat alle menschen, die hier hun dooden hebben liggen, ook reeds lang begraven zijn.”

„Arme, vergeten graven!” zei het oudje; „mijn graf

zal over vijftig jaar, evenals deze, een vergeten graf zijn."

Ze sprak meer tot zichzelf dan wel tot de kinderen, maar de kleine Stephen vroeg haar:

„Zal dan niemand er meer aan denken, grootmoeder?"

„Ja, Éen zal er aan denken," zei ze in blijde verrukking; mijn Heiland zal het nooit vergeten. Hij zal het weten te vinden en Hij zal ook weten, wie daar onder ligt en die zal Hij veilig bewaren onder Zijn hoede tot aan den grooten dag der Opstanding."

„Zullen de engelen het ook weten?" vroeg Stephen.

„Ik denk het wel," was het antwoord.

„Weten ze ook, wie hier in die sombere, oude graven liggen?" vroeg de kleine verder.

„Ik geloof van ja," zei het oudje.

„In allemaal?"

„Ja, van elk zullen ze het weten."

„Ook als de namen er afgesleten zijn?" vroeg het ventje.

„Ik denk stellig van ja," zei grootmoeder zachtjes.

„Daar ben ik blij om," antwoordde Stephen. „Dan zullen de engelen ook wel zoo nu en dan er naar komen kijken. Wellicht komen ze 's nachts als Audrey en ik naar bed zijn. Ik zal eens 's nachts opstaan en kijken, grootmoeder; misschien zal ik ze dan zien, want mijn venster ziet er op uit."

Van af dien avond dacht Stephen voortdurend aan de vergeten graven. Als Audrey naar school was, liep hij er heen en weer en had o, zoo'n meelijden.

Hij probeerde dan de takken op zij te halen, die door hun voortdurende aanraking de steenen deden slijten, en trok het lange gras uit, dat op sommige plaatsen de steenen geheel verborg.

„Audrey" zei hij op een middag, toen tante Cordelia haar verlof had gegeven, met hem te spelen. „Audrey, kunnen wij niet maken, dat die arme, oude graven er wat netter gaan uitzien?"

„Wij kunnen ze niet alle onderhanden nemen,” zei Audrey. „Wel, Stephen, er zijn er wel meer dan honderd!”

„Nee, we kunnen ze niet alle schoonmaken; we moesten maar eens beginnen er ieder een te nemen, Audrey.”

„Goed, laten wij ze dan uitzoeken,” zei het kleine meisje.

„We zullen ze eens alle gaan bekijken.”

„We moeten er een nemen, daar wat op te lezen staat,” zei Stephen; „dan kennen wij ze uit elkaar.”

„Hier staat een heel oude steen tegen den muur,” zei Audrey; ik zal eens voorlezen, wat er op staat.

GEWIJD

aan de nagedachtenis van

CHARLES HOLDEN,

wiens stoffelijk overschot hier begraven ligt.

HIJ WAS

*een edelmoedig mensch,
een onderhoudend metgezel,
een trouw dienaar
en een oprecht vriend.*

*Hij verliet dit leven den 25en December 1781
in den onderdom van 38 jaar.*

Dezen wou ik liever niet hebben,” zei Stephen; er staan zooveel moeilijke woorden op.”

„Nu hier is een andere.

IN MEMORIAM: 1)

JOHN POWELL,
overleden in 1781,

1) In memoriam = Ter herinnering aan.

*Marie, zijn weduwe, die
heenging op 20 Januari 1827
in den ouderdom van 87 jaar.
Verder liggen hier begraven: twee
kleinkinderen, die jong stierven.*

„Deze is veel mooier,” zei Stephen. Ik wil dien nemen, waar de twee vroeggestorven kinderen onder liggen. Ik zou wel eens willen weten, hoe oud ze waren, toen zij stierven; denk je, dat ze zoo oud waren als jij en ik, Audrey?”

„Ik weet het niet,” zei deze; „’t staat er niet op; ook niet, of ze meisjes waren of jongens.”

„Dat hindert ook niet,” vervolgde Stephen, „we kunnen er naar raden. Ik denk, dat het een jongen en een meisje was. Zouden hun lichamen nu werkelijk hier onder liggen, Audrey?”

„Ja, wat er nog van hen overgebleven is,” antwoordde Audrey; „tante Cordelia zegt, dat de menschen tot stof vergaan.”

„Och,” zei het ventje op eerbiedigen toon, „konden wij maar eens het stof zien van die vroeggestorven kinderen! Ik zal dit graf nemen en er zorg voor dragen. Ligt er nóg iemand begraven?”

„Ja, John Powell, die stierf in 1781; en Marie, zijn weduwe.”

„Wat is dat, zijn weduwe?”

„Wel, dat is zijn vrouw, die hij achterliet, toen hij stierf. Deze is heel lang na hem gestorven. Hij stierf in 1781 en zij pas in 1827; laat ik eens uitrekenen, dat is zes en veertig jaar later.”

„O, wat lang,” zei Stephen. „We zullen het eens aan grootmoeder Robin vertellen en dan zal ik vragen, of ze in mijn plaats ook, dien steen zou nemen.”

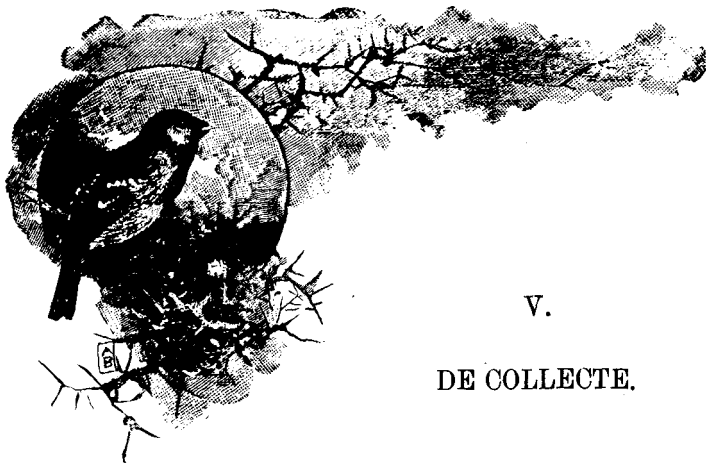
Grootmoeder was met hun plan zeer ingenomen, als-

mede met de keus van den kleinen Stephen. De tranen kwamen haar in de oogen, toen zij, onder het werk, dacht aan die arme weduwe, welke zes en veertig jaren het gemis van haar echtgenoot moest dragen. Zij dacht zich dien toestand in, hoe die vrouw daar jaar in jaar uit voortleefde en ongetwijfeld zeer dikwijls het graf bezocht, waar haar John ter ruste was gelegd, doch hoe ze zóó lang moest wachten, vóór die blijde dag aanbrak, dat ze weer zouden vereenigd worden. Het moet een lange, bange tijd geweest zijn voor die arme Marie. Wellicht waren haar eerst die twee kleinkinderen tot vreugde en vertroosting, maar ook deze werden jong weggenomen en Marie leefde nog steeds voort. Eindelijk, op dien winterdag, 20 Januari 1827, kwam ook tot haar de roepstem, waarnaar ze reeds zoo lang het oor te luisteren had gelegd en ze was met haar John weer vereenigd. Ook zag toen die oude grootmoeder de gezichtjes van haar jonggestorven kleinkinderen weer.

Zoo zat grootmoeder Robin te peinzen onder het breien; en ze dacht er over, of die tijd de oude Marie nog zoo lang zou schijnen, nu zij er op terugzag van uit het heerlijk Tehuis daarboven — of geleek het nu als een droom?

„Onze lichte verdrukking, die welhaast voorbij gaat.”

Die lijkt zoo lang, o zoo lang, als we ze doorleven, maar van uit Gods eeuwig Huis lijkt het ons, als we terugblikken, slechts één oogenblik.

V.

DE COLLECTE.

Stephen had nu zijn keus gedaan, voor welk graf hij zorg zou dragen, doch hij beloofde niet te zullen beginnen, voor Audrey ook een besluit genomen had. Het duurde lang, maar eindelijk vond zij er ook een, gewijd aan de nagedachtenis van een anderen John.

„Het is wel aardig, dat we ieder een John hebben,” zei ze.

Op dit grat stond het volgende geschreven :

*Hier ligt begraven, al wat
sterfelijk was van*

JOHN HUTTON,

*die stierf op 12 April 1793 in den ouderdom
van 47 jaar.*

*Ga lieve vrouw, en schrei niet meer,
Mijn plaats is hier, tot onze Heer
Mij opneemt in Zijn Hemelhof,
Om meê te jub'len tot Zijn lof.*

Na het aan grootmoeder Robin te hebben voorgelezen, zei Audrey: „Nu moeten we aan 't werk; we moeten ze eerst schoonmaken. Denk je, dat je vader ons een kom water zou willen geven, Stephen? Ik durf er niet om vragen bij tante Cordelia, want dan is ze bevreesd, dat ik mijn boezelaar weer vuil zal maken.”

„Als Stephen van zijn vader een kom krijgt, dan zal ik er jou een geven, Audrey,” zei grootmoeder.

„En ik zal jullie allebei een oude spons geven,” voegde mijnheer Robin er bij, die voor het venster een pijp zat te rooken.

Dat was me een geschrob! Stephens vader, die gaarne zooveel mogelijk deed, wat zijn jongen hem vroeg, bracht zeep en twee borstels, waarna de kinderen wel langer dan een uur ijverig aan den arbeid bleven. Ze waren echter niet voldaan over hun werk.

„De twee jonggestorven kleinkinderen willen maar niet schoon worden, grootmoeder,” zei de kleine Stephen op treurigen toon.

„Ze zijn toch wèl zoo helder als mijn John,” zei Audrey. „In elk geval,” voegde zij er vol hoop bij, „zijn ze heel wat opgeknapt. Wat moeten we nu gaan doen?”

„Allereerst gaan we het lange gras afsnijden,” zei Stephen, „en dan moeten wij het graf gaan opdelen. Ik zal vaders groote schaar en mijn schopje halen.”

Vaders groote schaar deed haar werk voortreffelijk, maar het schopje van Stephen stuitte op den harden grond af. Deze was al jaren achtereen onder den voet vertreden en lag nu als een droog, hard, steenen dek over de hoofden der vroeggestorvenen.

Mijnheer Robin bracht echter uitkomst. Hij kwam zijn huis uit met een groote spade en dolf het graf op voor Stephen, en toen, nadat hij een beetje gerust had, deed hij hetzelfde voor Audrey's John, zooals zij hem noemde.

„Zou zijn vrouw niet blij zijn, als ze zag, wat wij doen?” vroeg zij.

„Welke vrouw?” zei Stephen.

„Wel, over wie in dat vers gesproken wordt:

Ga, lieve vrouw, en schrei niet meer.”

„Ik zou wel eens willen weten, of ze er ooit een traan om schreide,” zei Stephen.

„O ja, dat denk ik wel,” antwoordde Audrey; „wat zou er wel van haar geworden zijn? Zoudt u denken, grootmoeder, dat ze eens zal komen kijken, hoe netjes wij het graf van haar John in orde hebben gebracht?”

„Wanneer stierf John?” vroeg het oudje.

„In 1793,” antwoordde Audrey.

„1793, al meer dan 100 jaar geleden! Wel, dan moet zijn vrouw immers ook al lang dood zijn, Audrey.”

„Dan schreit ze nu ook geen tranen meer,” zei Stephen, „daar zij in den hemel is.”

„'t Is te hopen,” zei grootmoeder Robin.

„Gaat iedereen, die sterft, naar den hemel?” vroeg de kleine.

„Nee, lieve jongen, niet iedereen.”

„Zou ik er heengaan, als ik sterf, grootmoe? Ik hoop toch van ja?” zei Stephen weer.

„Ik hoop het ook, mijn kleine baas. De Heere zou er je erg graag hebben.”

„Hoe zou het daar toch wel zijn, grootmoe?”

„We weten er heel weinig van, Stephen,” zei de oude vrouw, maar onwillekeurig denken wij er veel over en droomen er van; ik stel hem mij altijd voor als een grooten lusthof, waar de Koning wandelt met Zijn vrienden. 't Kan zijn, dat ik 't mis heb, lieve jongen, maar zoo denk ik er over.”

„Die twee kleinkinderen, welke vroeg stierven, zullen

wel gelukkig zijn in dien mooien tuin," zei Stephen. Zoudt u niet denken, grootmoeder, dat zij blij zijn, jong er heen te zijn gegaan?"

„Waarschijnlijk wel, Stephen," antwoordde ze; ze behoefden niet ver den moeilijken levensweg te bewandelen; hun kleine voetjes bereikten den hof al lange, lange jaren geleden."

„Daar wandelen ze nu zeker door het zachte groen," zei Stephen. „Misschien ontmoet ik hen wel, als ik daar ook aankom. Zou ik ze kennen, grootmoeder?"

„Ik denk het wel, Stephen; ik ben er wel zeker van," was het antwoord.

„Als ik een paar lieve kinderen zie spelen onder de boomen in dien tuin, dan zal ik hun vragen: „Bent u de twee kleinkinderen, die jong stierven? En dan zullen ze 't mij wel vertellen, niet waar?"

„God zegene je, mijn lieve, kleine jongen!" was al wat grootmoeder antwoorde kon.

De volgende dag was Zaterdag; dan was er markt in het dorp. Audrey had dan vacantie en vond dit den prettigsten dag van de heele week. Tante Cordelia was dan aan 't schoonmaken van den morgen tot den avond en zond Audrey naar buiten, dan liep zij haar niet in den weg.

Op den bewusten Zaterdag stonden Audrey en Stephen langen tijd onder den seringeboom te fluisteren en zoo ongeveer tien minuten later zag mijnheer Robin, die voor het venster stond met zijn pijp in den mond, een vertooning, die hem zoo deed lachen, dat het lang duurde, voor hij zijn vrouw kon vertellen, wat er gaande was.

Toen hij het kerkhof opkeek, zag hij Audrey en Stephen arm in arm naar het venster komen. Stephen had den hoogen hoed van zijn vader opgezet, dien deze 's Zondags gebruikte, als hij naar de kerk ging. Verder had hij een groote overjas aangetrokken en om den hals vastgemaakt;

als een lange sleep hing de jas achter hem aan, terwijl de mouwen zoover waren omgeslagen, dat men meer voering zag dan laken.

Audrey had zich een rooden doek over het hoofd geslagen en haar boezelaar om haar middel vastgemaakt als een voorschoot.

Beiden droegen zij een bus, waarop mijnheer Robin duidelijk lezen kon: *Colman's mosterd*. Zoodra zij het venster genaderd waren, maakten de kinderen een diepe buiging, maar zwegen beiden.

„Wat is er van uw verlangen?” vroeg mijnheer Robin zoo ernstig mogelijk. „Gaat ge in dezen heerlijken lentemorgen uit bedelen?”

„Als 't u belieft, mijnheer, wij houden een collecte,” zei Audrey.

„Ja, wij houden een collecte,” praatte de kleine Stephen na.

„Waar is 't voor, mijn kleine lievelingen?” vroeg grootmoeder, terwijl zij haar breiwerk neerlegde, en de hand in den zak stak.

„Ik collecteer voor de „twee jonggestorven kleinkinderen,” voegde Audrey er bij.

„O, ik begrijp u,” zei het oudje: „ge wilt op de markt wat stekjes gaan koopen voor de graven; niet waar?”

Ja, dat was het, en grootmoeder Robin moest weer in den zak tasten. De hand ging er ledig in, doch kwam er goed gevuld weer uit. Drie stuivers voor de kleinkinderen vielen in Stephen's bus en drie andere rinkelden op den bodem van die van Audrey.

Nu kwam mijnheer Robin aan de beurt en zijn zak scheen ook vol stuivers te zijn; de bussen rinkelden zoo, als ze geschud werden, dat grootmoeder de ooren dichtstopte voor het leven.

Daarna gingen de twee kinderen naar het naburige venster, waar Stephens vader druk aan 't verstellen was.

De laars werd echter neergelegd, opdat hij aandachtig zou kunnen hooren en ditmaal ging er zilver in de bus, twee dubbeltjes, die wel zachtjes neervielen, maar door de kinderen met bewondering bekeken werden.

„Nu naar tante Cordelia,” zegt Audrey.

„Jij moet eerst gaan, Stephen; tegen jou zal ze geen „neen” zeggen.

Tante Cordelia kijkt eens naar Audrey's boezelaar, waarop, zooals ze zegt, al het stof van het kerkhof zit, maar zij is toch niet boos, als ze hoort, waar ze om komen. En toen Stephen begon te smeeken om een kleinigheid voor zijn „kleinkinderen,” ging ze naar haar geldlade en wierp in elke bus eenige stuiverstukjes, terwijl ze Audrey verlof gaf om in den namiddag met mijnheer Robin haar inkoopen te gaan doen.

VI.

BEZOEK VAN ENGELEN.

Wat was die Audrey 's middags een gewichtig persoonkje, toen ze naar de markt ging om inkoop te doen. Stephen kon niet meêgaan, want op de markt was het des Zaterdagz zoo druk; waarom zijn vader vreesde, dat hem daar iets zou overkomen. Zoo gingen dan Audrey en de oude man samen; Audrey droeg het geld en mijnheer Robin nam een mand mee voor de bloemen.

De markt was in de open lucht en werd gehouden in een breede straat, midden in de stad.

Alle mogelijke artikelen waren daar uitgestald: speelgoederen, ijzerwaren, tinwerk; pantoffels, petten, ja wat niet al! De bloemententjes waren evenwel verreweg het aantrekkelijkst voor Audrey, en deze waren alle in een lange rij geplaatst. Het meisje liep van kraam tot kraam, bewonderde alle bloemen en keek goed uit, wat Stephen toch wel het liefst zou koopen. 't Was goed, dat mijnheer Robin haar hielp zoeken, anders zou Stephen's ongeduld bepaald zijn opgeraakt, voor Audrey thuis kwam. Zoo lang zij weg waren, bleef hij voor het venster zitten en toen de mand ontpakt werd en de inhoud op grootmoeder Robin's tafel werd uitgelegd, kende zijn bewondering geen grenzen.

Toen ze alles bekeken hadden, werden er weer partijen van gemaakt: een voor Stephen's „kleinkinderen”, de andere voor Audrey's „John.”

Elk had een geel en een purper viooltje, een rood en een wit madeliefje, een geel muskusplantje, een duizendschoon, een sleutelbloem, een lelietje der dalen en twee of drie prachtige stekjes vergeet-mij-niet.

Daarna gingen de kinderen onder vroolijk gejubel hun bloemen planten. Hoe groot was echter hun verbazing, toen ze bemerkten, dat, terwijl Audrey naar de markt was, Stephen's vader emmers vol aarde had aangebracht. Hij haalde die bij een vriend in de buurt en maakte de graven zoo netjes in orde, alsof een prachtige bloementuin ze moest sieren.

Nu konden ze de stekjes gemakkelijk planten en hoe verrukt waren de kinderen, toen ze zagen, dat de graven er ieder oogenblik mooier op werden!

Dienzelfden avond had er een groote optocht plaats. Ieder was uitgenoodigd om hun werk te zien er te bewonderen. Mijnheer Robin ging voorop met zijn vrouw aan den arm. De oude vrouw had er op aangedrongen, ook een bezoek te brengen aan de graven. Al kon zij ze niet zien, toch kon zij ze betasten en kon zij de bloemen ruiken.

De vader van Stephen had dien dag niet veel aan zijn schoenwerk gedaan, daar hij elk oogenblik zijn venster uitsprong om te zien, hoe het werk ging. Ofschoon hij de plaats van bijna alle planten had aangegeven, ging de schoenmaker toch in den optocht naar de graven mee, achter mijnheer Robin en zijn vrouw. Toen zij er aankwamen, toonde ook hij zich even verwonderd, als had hij er nog niets van gezien.

Nu was nog het grootste bezwaar, om tante Cordelia daar te krijgen. Ze was volstrekt niet onwillig om te komen, integendeel, ze was verlangend grootmoeder Ro-

bin te zien, van wie de kinderen zooveel vertelden. De zaak was deze: ze durfde niet uit het raam klimmen. Stephen en Audrey waren wel een uur bezig, om er haar toe over te halen. Ze wilde naar het huis van de oude, doove vrouw gaan, om den sleutel van het hek te halen, doch Audrey zei, dat ze dan alles zou bederven, daar het oudje stellig mee zou komen en boos zou zijn, dat ze een en ander zonder haar toestemming gedaan hadden. Eindelijk waagde dus tante Cordelia de moeilijke klimpartij. 't Was voor haar echter een zaak van gewicht. Onder het venster werd een stoel geplaatst, terwijl mijnheer Robin en de schoenmaker haar de hand reikten, zoodat ze ten laatste zachtjes op het gras terecht kwam. Toen nam de optocht een aanvang en allen roemden om strijd het werk van de kinderen. Ieder had een opmerking te maken, van verschillenden aard.

Tante Cordelia, die goed gehumeurd was en zeer gestreeld door de beleefdheid van mijnheer en juffrouw Robin zei: „Ik moet zeggen, 't is een allerliefst tuintje en het trekt mij vrij wat meer aan, dan dat klauteren over die zwarte, vuile steenen, Audrey. Je zult nu wel niet half zooveel boezelaars vuil maken!”

De schoenmaker had plezier in de blijdschap van zijn jongen. „Stephen,” zei hij, „zal er elken dag genot van kunnen hebben; ik zal hem een mooi, rood gietertje koopen om den bloemen water te geven.”

De onderwijzer vond het een ware verrassing, weer eens een bloembed te zien; het herinnerde hem aan zijn tuin, dien hij eens buiten had en het was hem lief als zijn eigen tehuis.

Toen grootmoeder Robin op het gras neerknielde om aan de bloemen te ruiken, herhaalde zij zacht bij zichzelf de woorden van een versje, dat Audrey en Stephen zoo mooi vonden:

Wij zagen vele van Gods kind'ren
 Ons voorgaan naar het kille grat;
 Noch zorg, noch pijn zal hen meer hind'ren;
 Zij wierpen daar het reiskleed af.
 Wij legden hen ter ruste neder,
 Geen droefenis vervult ons meer;
 Zij wachten daar hun Heiland weder,
 „Kom, Jezus, ja, kom haastig, Heer!”

„Zoudt u denken, dat ze weten, wat wij gedaan hebben?”
 zei Stephen.

„Wie, lieve kind?”

„De twee kleinkinderen, die jong stierven.”

„Ik weet 't niet, Stephen, ik kan 't je niet zeggen.”

„Misschien zullen de engelen het hun vertellen, als ze vannacht weer terugkeeren,” zei Stephen. „Zij zullen het zeker opmerken, als ze bij de graven komen, en ik denk, dat de kinderen blij zullen zijn, als ze het hooren.”

In dien nacht, toen zijn vader hem vast in slaap waande, stond daar de kleine jongen voor het venster van zijn slaapkamertje uit te kijken naar de engelen. De maan deed een heerlijken lichtstroom vallen op de verlaten graven en weerkaatste in heerlijken glans tegen het dicht geboomte. Stephen vond, dat nu de meest verlaten zerken er prachtig uitzagen en dacht er over na, of dat maanlicht niet de weerkaatsing kon zijn van het licht, dat de engelenvleugelen verspreidden.

Zijn eigen graf, zooals hij het gaarne noemde, baadde in een stroom van zilverglans. Hij kon duidelijc de bloemen zien, welke hij geplant had, ja, hij kon zelfs een paar woorden op den ouden grafsteen onderscheiden. Hij verbeelde zich, hoe blij toch de engelen wel waren, als zij zagen, hoe prachtig alles er uitzag, en hoe ze daar toch wel zouden rondzweven met gelukkige gezichten.

Eenige graven lagen in de schaduw; maar, zoo meende hij, de engelen hadden zich allen verzameld bij dat eene, waaraan hij zooveel zorg had besteed, en konden er schier niet van weg komen.

Onze Stephen ging niet in zijn bedje, voor de lucht bewolkt werd en een donkere wolkenmassa de maan aan het gezicht onttrok, zoodat nu het kerkhof weer in duisternis gehuld werd.

De engelen waren weer heengegaan, zoo prevelde hij, zijn hoofdje op het kussen neerleggende; ze vlogen naar den Hof van den grooten Koning om aan de jonggestorven kleinkinderen te vertellen, dat er bloemen bloeiden op hun graf en het nu dus niet meer vergeten en verlaten was.

VII.

HET GEHEIMZINNIGE LICHT.

„Grootmoeder Robin,” zei Stephen, toen hij op den helderen Zondag-namiddag, die volgde op dien drukken Zaterdag, met Audrey bij het venster stond, „Grootmoeder Robin, denkt u, dat ik jong zal sterven?”

„Dat kan ik niet zeggen, lieve kind,” zeide de oude vrouw, terwijl zij Stephen's magere, kleine handjes streefde: „dat weet alleen de Heere, daarboven.”

„Ik geloof, dat ik wel jong zou willen sterven,” vervolgde het kind.

„Als je maar naar den Hemel ging,” voegde Audrey er bij, „anders toch zeker niet?”

„Zou ik naar den hemel gaan, grootmoeder?” vroeg het ventje.

„Als ge tot Jezus zijt gegaan, dan zeker,” sprak de oude.

„Ik zou wel naar Jezus willen, grootmoeder,” zei Audrey; „màar hoe kan ik tot Hem komen? Als Hij hier in de stad was en ik wist in welk huis, dan zou ik wel tot Hem gaan, jij ook niet, Stephen?”

„Ja,” zei het kind, „dan gingen we samen, hand aan hand.”

„Ge behoeft niet ver te gaan,” sprak grootmoeder Robin, terwijl ze haar breiwerk neerlegde en haar armen om de kinderen sloeg.

„Vertel ons dan eens goed, wat we doen moeten,” sprak Audrey, „Stephen en ik willen dat, grootmoeder!”

„Hier door de stad loopt een rivier, niet waar?” vroeg de oude vrouw.

„Ja,” zei Audrey; wat prachtig ook! In den zomertijd is ze vol booten.”

„En pramen,” zei Stephen.

„Ja, maar die pramen zijn leelijk,” vervolgde Audrey, „en de booten zijn prachtig, vooral als ze zeilen op hebben, dan zie ik ze 't liefst.

Eens hebben Stephen en ik een wandeling langs de rivier gemaakt; toen zijn we daar gaan zitten om naar de booten te kijken.”

„Ben je de rivier wel eens over geweest?” vroeg grootmoeder.

„O, ja, dikwijls genoeg,” antwoordde Audrey.

„Ben je over gezwommen?” vroeg het oudje verder.

„O, neen, grootmoe, ik zou verdrinken, als ik er in viel! Maar er zijn bruggen, weet u, groote bruggen. Er zijn er wel drie, waarvan één de tolbrug is; om daar over te gaan moet men een halven stuiver betalen. Tante Cordelia gaat er altijd over.”

„Ben je bang, dat je in het water zult vallen, als je de brug overgaat, Audrey?”

„O, neen, grootmoeder; alles is even sterk. Dagelijks gaan er honderden menschen over.”

„Audrey,” ging de oude vrouw voort, „eenmaal leefde ik in een land, dat een leelijken naam had, en wel: „Het rijk der duisternis.”

„Daar zou ik niet graag heen willen, ik ben bang in het donker,” viel Stephen in.

„Ik was daar geboren,” vervolgde grootmoeder, en ik

sloeg er geen acht op, dat 't er zoo donker was. Ik was er geheel aan gewoon en gedurende langen tijd had ik er ook heelemaal geen hinder van."

„Hoe bemerkte u dan later, dat het er toch zoo donker was, grootmoe?"

„Ik keek over de rivier heen, naar den overkant!"

„Wat zag u daar dan?" vroeg Stephen.

„Daar zag ik een ander land, vol licht, overgoten door heerlijke zonnestrallen; daar zag men niet één enkel donker plekje."

„Had dat land ook een naam, grootmoe?"

„Ja, het heette: „Het Rijk des Lichts."

„Wilde u daar toen niet gaarne heen, grootmoeder?"

„Ja, ik was geen oogenblik langer gelukkig in het rijk der duisternis," zei ze; „alles geleet mij toen stikdonkeren nacht. Hoe verlangde ik, om aan de overzij te komen!"

„Waarom ging u niet, grootmoe?"

„Omdat ik den weg niet vinden kon, Stephen. Ik probeerde door de rivier te waden, maar het water was te diep en ik moest terugkeeren."

„En kwam u toch aan den overkant?" vroeg Audrey.

Juist op dat oogenblik riep tante Cordelia met luide stem: „Audrey, theedrinken!" en het kind moest hard naar huis loopeu, zonder het antwoord te vernemen van de oude vrouw.

Het was een donkere avond. De lucht was met wolken overdekt en de wind deed een klaagzang hooren door de boomen van het verlaten kerkhof.

Grootmoeder's venster was gesloten en Stephen fluis-terde Audrey, toen ze buiten kwam, in het oor, dat hij daarbinnen vreemde stemmen had gehoord. Vader had hem verteld, dat er twee bezoekers waren gekomen uit de vroegere woonplaats van den meester, om hem te bezoeken.

Audrey en Stephen wandelden samen over het kerkhof

op en neer, maar dien Zondagavond was het er niet aangenaam; zelfs de bloemen op beide graven zagen er niet zoo frisch en zoo mooi uit, als den vorigen avond.

Een oogenblik later klommen zij beiden op de groote vierkante grafzerk en keken in de kerk, doch daar scheen het nog somberder te zijn dan buiten. Zelfs de zwaluw had zich al op 't nest gezet, als was 't haar te gedrukt om buiten te gaan rondfladderen.

„Het ziet er daar uit als in het rijk der duisternis,” zei Stephen, op gedempten toon. „Ik ben nieuwsgierig, of grootmoeder er nog uit is gekomen, jij ook niet Audrey? Zullen we eens naar binnen gaan?”

„Neen, laten we buiten blijven,” antwoordde het meisje.

„Je vader is naar de kapel en tante Cordelia ging naar de kerk; het is er bovendien zooveel donkerder dan hier.”

Zij wandelden nog een half uurtje rond, totdat Audrey 't beter vond naar huis te gaan.

„Laten we dan nog even in de kerk kijken,” smeekte Stephen; „ik zou eens willen zien, of de zwaluw al is gaan slapen.”

Zij klommen op den steen, maar zagen niets; het was er nu stikdonker en Stephen deed te vergeefs zijn best, om het zwaluwnest te onderscheiden. Ze zagen alleen den omtrek van het kerkraam, terwijl Stephen meende den preekstoel ook te zien, maar ze waren er niet zeker van.

„Laat ons maar gaan,” zei het ventje, huiverend; „het heeft nu nog meer weg van het rijk der duisternis dan zoo straks.”

Hij klom behendig van de grafzerk, toen Audrey hem terugriep.

„Kijk eens, Stephen,” schreeuwde ze, „wat kan dat zijn?”

Het kind klom weer op den steen en trok zich aan het venster op. Toen hij even tevoren had gekeken, was alles donker, maar nu straalde er een helder licht. Ze

konden duidelijk de oude, gespleten pilaren onderscheiden; ze zagen de Avondmaalstafel en het houten hek er om heen; de hooge banken en den ongelijken steenen vloer, ja zelfs het zwaluwnest dicht bij den preekstoel.

„Wat kan dat zijn?” vroeg ook Stephen, bevend van het hoofd tot de voeten.

„Er moet iemand binnen zijn,” zei Audrey, „laten we maar eens opletten.”

„Het zal de oude Maria zijn,” voegde Stephen erbij.

„Nee, die kan 't niet zijn; wij zouden haar dan hebben zien komen. We hebben immers wel een uur op dien steen gezeten, daar dicht bij het hek. Nee, ik durf wel zeggen, dat Maria het niet is!”

„Wie mag het dan toch zijn?” zei Stephen. „O, Audrey, laten we vader gaan halen.”

„Nee, nee, wacht nog een oogenblik,” antwoordde het meisje. „Laten we liever opletten; misschien zien we nog iemand.”

Maar hoewel ze nog langen tijd wachtten, er kwam niemand in de kerk te voorschijn; ook konden ze er maar niet achter komen, vanwaar dat licht kwam. Het was geen licht dat op dezelfde plaats bleef; het flikkerde en danste op en neer, terwijl de schaduwen tegen de muren meêdansten. Verder bewoog zich niets in de kerk, alles was stil, doodstil. Maar Stephen's hartje begon steeds heviger te kloppen, zoodat Audrey, die bemerkte, hoe hij stond te beven, juist met hem wilde meegaan, toen plotseling, even geheimzinnig als het kort te voren was verschenen, het licht uitging en de kerk weer in dikke duisternis gehuld werd.

VIII.

KINDEREN DES LICHTS.

Het was een harde zaak voor de kinderen, dat niemand hun verhaal van het vreemde licht in de kerk wilde gelooven. Tante Cordelia werd er zelfs boos om en zei: „Wie hoorde er ooit van een licht in de oude kerk? Zulke vertellingen moet ge hier niet opdisschen!”

Stephen's vader lachte eens en zei hun, niet meer aan zulke dingen te denken; kleine jongens verbeelden zich wel meer van die vreemde dingen. Ook grootmoeder Robin vermoedde wel, dat hun laat uitblijven en hun angst in het donker, er schuld aan hadden.

Audrey en Stephen wisten evenwel beter en zonder er iemand een woord van te reppen, kropen zij elken avond naar buiten en klommen op de grafzerk, om naar de verschijning te zien.

De eene dag na den anderen ging voorbij in die week, zonder dat het licht weer gezien werd.

„Misschien komt het alleen 's Zondags,” zei Stephen.

„We zullen wachten,” antwoordde Audrey. „Ik hoop, dat het komt, dan zullen we hen halen en dan moeten ze het wel gelooven.”

In dienzelfden tijd hadden de kleinen ook weer een lang gesprek met grootmoeder Robin.

„Bent u toch in het Rijk des Lichts aangekomen?” vroeg Stephen haar.

„Ja, lieve kind,” antwoordde de oude, „dat ben ik.”

„En hoe lang bleef u daar wel?” zei Audrey. „Wou u weer niet graag heengaan?”

„Ik ging nooit weer heen,” vervolgde de oude, „want ik ben er nu ook!”

„Nu?” herhaalde Stephen, en hij keek de kamer eens rond, waar het al schemerdonker was en de schaduwen der boomen van het kerkhof zich afteekenden. „Wat zei u daar, grootmoeder, ben u daar nu? Ik kan het niet erg licht vinden, en bovendien u is blind; dus kunt u er toch niets van zien.”

„Het is daar heerlijk licht en dat zonnelicht kan ik ook zien,” antwoordde het oudje.

„Misschien bedoelt grootmoeder, dat haar ziel het zien kan,” zei Audrey.

„Juist zoo, mijn lieve kind; mijn ziel is in het Rijk des Lichts en niet mijn arm, oud lichaam.”

„Ik zou ook wel in het Rijk des Lichts willen zijn,” zei Audrey.

„Dan moet je ook over steken, lief kind.”

„Hoe moeten we dat doen?” vroeg de kleine Stephen.

„Evenals ik,” antwoordde zij. „Ge kunt niet overloopen of overzwemmen; er is maar één weg.”

„Welke is die weg?” vroeg Audrey.

„De brug,” zei grootmoeder Robin kalm; „over uw rivier zijn verscheiden bruggen — over de mijne is er maar één.”

„Is het een tolbrug, grootmoe?”

„Neen, een vrije brug, lieve jongen,” was het antwoord, terwijl de oude glimlachte; „zonder geld en zonder prijs kunt ge er over komen.”

„Hoe heet dan toch die brug, grootmoeder?”

„Jezus Christus,” zei de oude, eerbiedig. „Heeft Hij niet

gezegd: Ik ben de Weg; niemand komt tot den Vader dan door Mij?"

„Vertel eens, hoe u er gekomen ben," vroeg Audrey.

„Ik ging tot Jezus," zei de oude vrouw. „Ik zei bij mijzelf: „Mijn Heiland is niet alleen daar boven in dien hoogen hemel; Hij is ook dicht bij mij hier in de kamer; Hij staat aan mijn zijde als op mij te wachten, dat ik tot Hem zal komen. Uit mijzelf kon ik niet in dat Rijk van het eeuwig Licht komen, maar Hij kan er mij heen leiden. Hij stierf aan het kruis, opdat Hij mij zou kunnen meevoeren en nu wil ik mij aan Hem toevertrouwen. Honderden hebben dien weg gekozen en zijn veilig en behouden aangekomen; ik wil het ook beproeven. Ik wil ook tot Christus gaan om door Hem alleen behouden te worden. En, kinderen, ik ben er over gegaan en nu zit ik hier voor u," zoo besloot het oudje, terwijl weer een glimlach over haar gelaat trok.

„Ik wil ook naar dat Rijk des Lichts, grootmoeder," zei Stephen, terwijl hij zijn kleine, magere hand in die van grootmoeder Robin legde.

„Vertrouw u nog heden aan Hem toe, Stephen," zei deze, „jij en ook Audrey, allebei. Vertel Hem, dat je zoo gaarne tot Hem wilt komen, en vraag Hem, of Hij de brug wil zijn, om u beiden van het rijk des Satans over te voeren naar het Rijk van den geliefden Zoon, het gezegende Rijk des Lichts."

En met elke hand een kind vastgrijpende, knielde de oude vrouw neer en bad:

„O, Heere, Gij zijt dicht bij ons en thans komen wij tot U. Wij willen allen onderdanen van het Rijk des Lichts worden. De kleine Audrey en Stephen komen nu tot U, omdat Gij de weg tot God zijt. Aan U vertrouwen wij ons toe om gered te worden. Gij voerdet zoo menigeen uit de duisternis tot het Licht. Heere, wij gelooven, dat Gij ons wilt aannemen, zooals we zijn. Terwijl wij hand

in hand neerknielen, geven wij ons aan U over. Heere, neem ons aan, wij smeeken het U. Amen."

Toen stond grootmoeder weer op en ging voort met haar breiwerk, terwijl de kinderen bij haar bleven zitten. Heel zacht zong ze toen:

Lieve Jezus, hoor mij aan,
 'k Wil tot U, mijn Heiland, gaan;
 Van der zonden slavernij
 Maakt slechts Gij naar waarheid vrij.
 Uit der wereld donk'ren nacht,
 Wil ik tot Uw licht gebracht;
 Vrij van ziekte, zorg en pijn,
 Wil ik bij mijn Redder zijn.
 Lieve Jezus, hoor mij aan.
 'k Wil tot U, mijn Heiland, gaan.

„Audrey en Stephen,” zei grootmoeder, „als ge nu zijt aangekomen in het Rijk van den lieven Zoon — het Rijk des Lichts —, dan hebt ge wel te bedenken, wat ge nu zijt.”

„Wat zijn we dan, grootmoeder?”

„Kinderen des Lichts,” zei de goede oude, glimlachende. „Is dat geen prachtige naam?”

„'t Klinkt als een engelennaam,” antwoordde de kleine Stephen.

„Kinderen des Lichts,” vervolgde grootmoeder, „moeten nooit werken der duisternis doen. Als ge nu in de verzoeking komt om koppig, ongehoorzaam of ontrouw te worden, dan moet ge bij uzelf zeggen: „Ik ben een kind des Lichts; ik ben de brug overgegaan en moet al die ondeugden in het rijk der duisternis achterlaten.”

„Zult ge daar altijd aan denken, lieve kinderen?”

Juist werd daar Audrey geroepen door tante Cordelia, om dadelijk thuis te komen. Haar stem klonk boos en

ongeduldig, zoodat Audrey, die met tegenzin opstond, zei:
„Hoe vervelend! tante Cordelia roept en ze is zoo uit haar humeur!”

„Kinderen des Lichts, denk er aan, Audrey,” zei grootmoeder zachtjes, terwijl het kind naar buiten ging.

Het was Vrijdag en dan moest tante Cordelia bakken. Als er één dag in de week was, dat tante slecht gestemd was, dan voorzeker op Vrijdag. En 't was ook geen wonder, als we bedenken, dat ze daar bij dien gloeienden oven moest staan om koekjes, pasteitjes en kruidkoekjes te bakken voor haar winkel, terwijl het zweet haar langs 't gezicht liep.

„Kom dan toch, Audrey, jou, luie meid!” riep ze, onderwijl een plaat met koekjes uit den oven halende. „Ik werk als een slavin met die hitte en jij staat je tijd te verbeuzelen. De winkelbel gaat het laatste uur zonder ophouden: hoe zal ik mijn bakken ten eind brengen, als ik maar heen en weer moet draven; 't is om krankzinnig te worden.

Audrey wilde juist zeggen, dat zij den ganschen dag op school had gezeten en dan toch gaarne een uurtje wilde spelen, maar ze dacht aan de woorden van grootmoeder Robin.

„Ik ben een kind des Lichts,” zei ze bij zichzelf en zweeg. Toen tante Cordelia haar terug riep, als ze naar den winkel wilde gaan en haar toevoegde: „Gauw, een schoonen boezelaar voordoen, Audrey; ik zag nooit zoo'n slonzig kind, als jij ben!” ging ze zonder tegenspreken naar boven, verwisselde haar boezelaar en kwam beneden met een gelukkig, tevreden gezicht om haar plaats achter de toonbank in te nemen.

't Was wonderlijk, zoo gelukkig als zij zich gevoelde, ofschoon het juist de tijd was, dat Stephen en zij den bloemen water gaven en zij wist, dat het ventje daar buiten op haar zat te wachten.

Toen tante Cordelia thee schonk, legde zij een van de heerlijkste koekjes op het schoteltje van Audrey en zei, dat ze een lief kind was en straks buiten mocht gaan spelen.

Dien avond spraken de beide kinderen veel over de kinderen des Lichts. Stephen zei, dat hij nieuwsgierig was, of de engelen, wanneer ze 's nachts hun bezoek kwamen brengen aan de graven, nu ook aan hun kleine bedjes zouden komen.

„Weet je, waarom ik dat denk, Audrey? Omdat wij als kinderen des Lichts ook broertjes en zusjes van hen worden; is 't niet zoo?”

Toen de Zondagavond aanbrak, verlangden de kinderen, om naar de oude kerk te komen. Langen tijd keken ze onafgebroken naar het hek, daar zij vermoedden, dat misschien de oude Marie op Zondagavond iets in de kerk had te verrichten en dan konden zij haar binnen zien gaan.

Maar hoewel zij langer dan een uur wachtten, er kwam niemand om het roestige slot om te draaien en toen het eindelijk donker begon te worden, slopen de kinderen bevend heen, om in de kerk te kijken.

Ja, waarlijk, daar was het licht weer, even als de vorige maal; ze konden echter niemand in de kerk bespeuren.

„Nu,” zei Audrey, „nu zullen ze ons toch moeten gelooven. Jij haalt meneer Robin, Stephen, terwijl ik tante Cordelia ga roepen; ze is van avond niet naar de kerk gegaan, en dan zullen wij 't hun toonen.”

Tante Cordelia wilde niet meegaan; ze droeg haar Zondagsche japon, zei ze, en zou die heelemaal bederven, als ze tegen die smerige steenen opklauterde. Maar mijnheer Robin zette een pet op en kwam zoo gauw, als hij kon, met Stephen mee.

„Nu zult u het zien, mijnheer,” fluisterde Audrey hem in, toen hij op de zerk klom en in de kerk keek. »Wat dunkt u, dat het zijn kan?”

„Ik zie niets,” antwoordde mijnheer Robin, „’t is daar binnen stikdonker.”

Het licht was werkelijk weer verdwenen, niet het minste schijnsel was meer waar te nemen; de arme Audrey en Stephen waren met hun bewijzen nog niets gevorderd. Men geloofde niet anders, dan dat het spel hunner verbeelding was.

„Dat komt van al hun zwerven tusschen die graven,” zei tante Cordelia. „’t Is niet goed voor kinderen, doch waar moeten wij met hen heen? We kunnen hen niet op straat sturen om te spelen.”

IX.

ONDER DEN IEPEBOOM.

't Was opmerkelijk, welk een invloed dat gesprek met grootmoeder op het gedrag van Audrey en Stephen had uitgeoefend. Ze vergaten nooit, wat de oude vrouw tot hen gezegd had en ook niet, dat ze kinderen des Lichts waren.

Toen Audrey's verjaardag aanbrak, kreeg ze van grootmoeder Robin een prachtigen tekst om in haar slaapkamer op te hangen. Er stond op:

„Wandelt als kinderen des Lichts.”

„Hoe moeten kinderen des Lichts dan wandelen, grootmoeder?” vroeg Audrey. „Wat beteekent dat?”

„Het beteekent: gedraagt u als kinderen des Lichts,” was het antwoord; „doet en zegt niets, wat kinderen des Lichts niet mogen.”

„Ik zal mijn best doen, grootmoeder,” beloofde Audrey. En ze hield haar woord van dien dag af. Als tante Cordelia weer een slechte bui had en overal aanmerking op maakte, zei Audrey bij zichzelf: „Ik ben een kind des Lichts,” en ze hield het booze, scherpe antwoord in. Als ze op school in de verzoeking kwam om lui te zijn, of met de anderen mee te doen om alles in de war te brengen, zei ze: „Ik ben een kind des Lichts,” en zij begon met nieuwen lust aan haar werk. Als zij 's nachts wakker lag en zich alleen gevoelde in het dakkamertje, waar zij sliep, ging zij het bed uit en keek op het kerkhof en naar de sterren, die daar flonkerden, ver boven den ouden toren! „Ik ben een kind des Lichts,” fluisterde ze dan en haar vrees was weer verdwenen. Waakten dan de engelen niet over alle kinderen des Lichts? Zij waren immers hun broertjes en zusjes in het koninkrijk? Ook Stephen gevoelde zich gelukkiger dan ooit te voren: nacht en dag was 't ook zijn hoofdgedachte. Telkenmale vroeg hij zijn vader: „Ben u ook een van de kinderen des Lichts? Ben u ook de brug al over getrokken?” En wanneer hij dan geen antwoord ontving op zijn vraag, sloeg hij hem de armen om den hals en fluisterde: „Vader, ik hoop, dat u ook in het rijk des Lichts zijt aangekomen — in het rijk van den geliefden Zoon!”

Het zal zoo ongeveer begin Mei geweest zijn — juist toen de seringeboom bij grootmoeder Robin's venster in vollen bloei stond — toen er iets heel vreemds gebeurde.

De kinderen hadden van het licht in de kerk niets meer gezien, sinds dien avond, toen ze mijnheer Robin haalden; ze begonnen er al aan te wanhopen, of zij het ooit weer zouden zien. Maar toch klommen ze elken Zondagavond op de grafzerk en gluurden door het raam, in de hoop, dat het nog eens zou verschijnen en zij dan de waarheid van hun verhaal konden bewijzen. Maar naarmate de

dagen langer werden, werd de kans kleiner, dat iemand licht noodig zou hebben in de oude kerk, voor Audrey en Stephen in bed waren.

Op zekeren Zondagavond vertelde tante Cordelia aan Audrey, dat ze na kerktijd een zieke vriendin ging bezoeken, die meer dan een half uur van daar woonde, aan de andere zijde van de rivier. Daar zij haar vriendin moest helpen, zou het wel laat worden, voor zij thuis kwam.

Audrey bleef dus alleen binnen, daar het voortdurend regende. Stephen en zij waren dien dag nog niet bij elkander geweest. Zij ging voor het venster zitten en keek naar den regen, welke meêdoogenloos neerkletterde op de oude graven, en dat van de jonggestorven kleinkinderen bedekte met bloesems van de blauwe vergeet-mij-nietjes, die Stephen daar geplant had.

De avond was lang en vervelend; 't scheen, of er geen einde aan kwam. Hoe graag was ze mee gegaan naar de kerk, maar tante Cordelia wilde dat 's avonds niet hebben. Eenmaal was genoeg voor zulke kleine meisjes, had tante gezegd.

Toen het donker werd, besloot Audrey maar naar bed te gaan. Het schoot haar echter eensklaps te binnen, dat ze geen avondeten had en tante Cordelia zou het zeker niet goed vinden, wanneer ze het zelf nam.

Was het nu maar mooi weer, zoodat ze met Stephen samen kon zijn, wel het had haar dan niet kunnen schelen, dat tante uit was; ze zouden zich dan zoo gelukkig hebben gevoeld, dat 't haar scheen, als was 't maar een oogenblik.

Toen zij zoo bij het venster zat, herinnerde ze zich plotseling dat geheimzinnige licht en ze was nieuwsgierig, of het nu branden zou. Het was er donker genoeg voor, om licht aan te steken en indien het dien avond gebeuren zou, dan brandde het nu ongetwijfeld reeds. Het regen-

de voortdurend. Audrey kon het kletteren tegen de ruiten hooren en het was zelfs te donker om den ouden grafsteen te onderscheiden, die twee meter van het huis verwijderd stond.

Een sterk verlangen kwam bij haar op, om het kerkhof over te steken naar de andere zijde van de oude kerk en door het venster te gluren. Zou tante boos zijn, als zij thuis kwam en haar niet vond? Zij dacht van neen, als ze vertelde, hoelang de tijd haar viel. Bovendien, ze zou niet langer dan vijf minuten wegblijven; het was haar alleen maar te doen, om te weten, of het licht brandde, ja of neen.

Tante's oude regenmantel hing in de keuken; Audrey sloeg dezen om, opende het raam en kroop er voorzichtig uit. Het was zoo donker, dat het ieder ander onmogelijk zou zijn geweest het kerkhof over te steken zonder stooten of vallen, daar de grond bezaaid was met zerken en stukken steen, waarvan sommige half onder het gras verscholen lagen. Maar Audrey was er zoo goed bekend, dat ze bij nacht nog gemaklijker den weg kon vinden, dan een vreemde op klaarlichten dag.

Zoo bereikte de kleine in haar langen regenmantel, tusschen de oude grafsteenen behendig voortgaande, veilig den kerkmuur. Al 'tastende ging zij nu naar de zerk, onder het Oostelijk raam.

Juist wilde zij den hoek omgaan, toen haar voet in aanraking kwam met iets, dat daar op den grond lag, en ze viel voorover tegen den steen. Wat zou dat zijn? Er lag bij dien muur geen graf, zoodat ze stellig dacht, daar veilig te kunnen loopen. Ze stond op, wreef haar hoofd en was benieuwd, wat toch wel haar val veroorzaakt had.

't Was stikdonker aan die zijde van de kerk, daar een dikke iepboom juist zijn takken over den grafsteen deed neerhangen en Audrey kon zodoende niets onderschei-

den. Ze dacht, dat Stephen wellicht den vorigen dag, bij het spelen, daar iets had laten liggen en ze wilde juist op den steen klimmen om naar het licht te kijken, toen zij vlak naast haar een vreemd geluid hoorde. Het scheen wel het kermen en klagen van iemand, die in nood verkeerde; Audrey meende, het zou wellicht een gewonde kat of hond zijn, die zich tot den muur had voortgesleept om daar te sterven.

Ze sloeg den mantel dicht om zich heen, ging van den steen af en zocht met de hand door het gras. Tot haar grooten schrik en verwondering hoorde zij plotseling een stem.

„Is daar iemand?” werd er gevraagd.

Audrey stond zoo te beven, dat zij geen antwoord kon geven.

„Is daar iemand?” vroeg de stem weer.

„Ja,” zei Audrey angstig, „ik ben hier, maar wie zijt gij?”

„Ge behoeft niet bang te zijn,” gaf de stem ten antwoord. „’t Is de oude Jozef maar, die hier ligt.” Dit zeggende begon hij weer zoo te kermen, dat ’t Audrey door ’t hart sneed.

„Wat is er met u?” vroeg zij. „Zijt ge ziek? Hebt ge u bezeerd?”

„Ik ga sterven, denk ik,” zei hij zacht.

„Ik zal iemand halen,” zei Audrey, opstaande; „ik wil mijnheer Robin meebrengen.”

„O, neen,” riep de oude man op luiden toon, „o, neen, vertel het niemand. Ik deed heusch geen menschkwaad, o, haal toch niemand, ze zullen mij opsluiten!”

„Mijnheer Robin zal u niet opsluiten,” antwoordde Audrey; „daarvoor is hij veel te goed.”

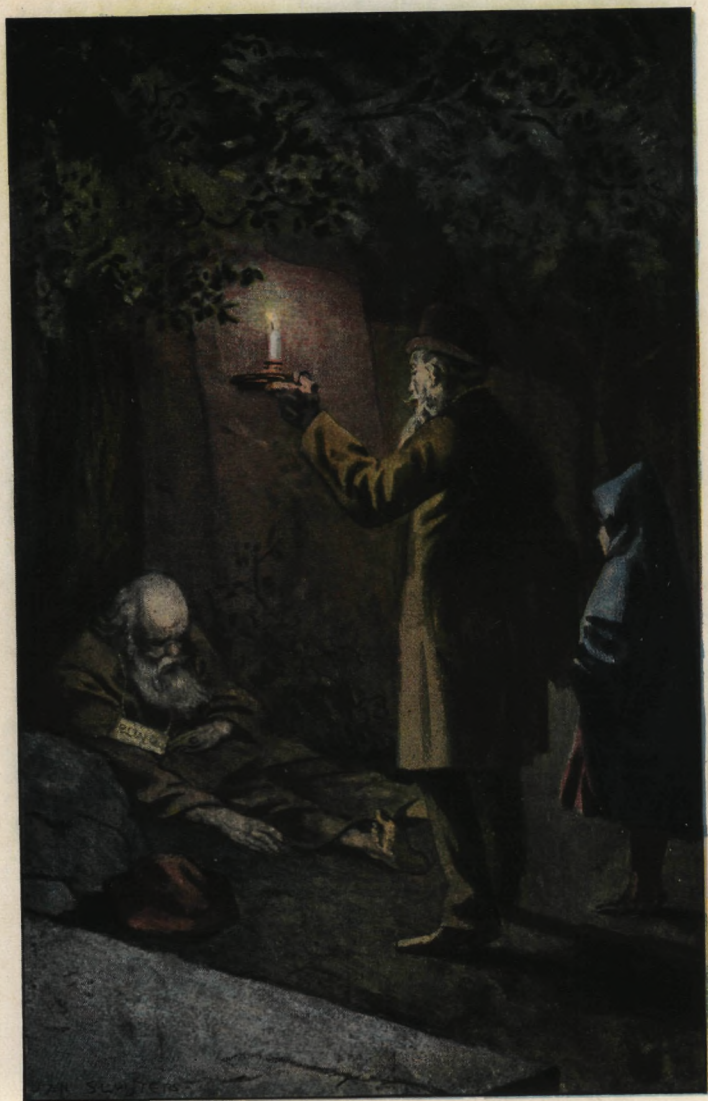
De man zei niets meer en Audrey stond op, om heen te gaan. Ze beefde nog zoo, dat ze moeite had om op de been te blijven; toch sloeg zij dadelijk den weg in

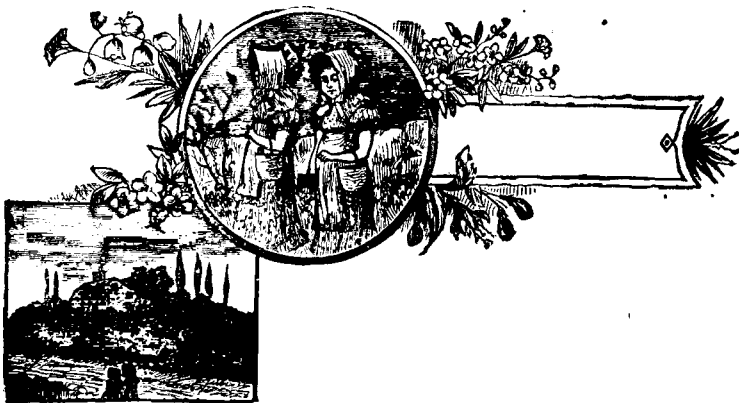
naar de oude huisjes, al ging het niet zoo vlug, als toen ze hierheen kwam.

Bij het venster van grootmoeder Robin bleef ze staan en tikte tegen de ruiten. Mijnheer Robin deed open.

„Wel, Audrey,” zei hij, „wat doe jij hier zoo laat op den avond en dan zoo druipnat?”

Zij was nauwelijks in staat hem een en ander mee te deelen, zoo klopte haar hart van den schrik; zij verzocht hem alleen, dadelijk met haar te gaan en een kaars mee te nemen.

X.

DE OUDE JOZEF.

Mijnheer Robin klom uit het venster en Audrey de hand gevende, zei hij haar, dat ze hem moest brengen naar de plaats, waar zij de stem gehoord had.

Ze voerde hem tusschen de steenen en graven naar het Oostelijke kerkraam. Daar waren zij beveiligd tegen regen en wind, zoodat hij de kaars kon aansteken, waarna zij den hoek omgingen naar de Noordzijde van het oude gebouw.

Daar lag op het gras onder den iepenboom een oude man, zoo mager en vervallen, dat hij niet grooter scheen dan een jongen van twaalf jaar. Zijn hoed was afgevallen; het slordige, grijze haar hing hem op de schouders en om zijn hals hing een bordje, waarop dit ééne woord stond: Blind.

Zijn oogen waren gesloten en hij bemerkte niet, dat men zich over hem heen boog. Mijnheer Robin greep zijn hand, die zoo koud was als ijs; daarna betastte hij zijn havelooze kleding en bemerkte, dat alles doorweekt

was van den regen. Een roode doek lag toegeknoopt naast hem op het gras.

„Ik denk, dat hij ligt te sterven, Audrey,” zei mijnheer Robin ernstig.

Juist op 't zelfde oogenblik opende de oude man zijn oogen en zei met bevende stem:

„O, vertel het niet, laten ze mij niet opsluiten! Ik heb geen mensch kwaad gedaan.”

„We zullen hem bij de kachel brengen,” zei mijnheer Robin. „Ga jij even Stephen's vader halen om me te helpen; die zal nu wel thuis zijn.”

Heel voorzichtig droegen de beide mannen hem over het kerkhof, terwijl Audrey hen voorging met de kaars. Ze brachten hem bij mijnheer Robin in huis en zetten hem in den armstoel van grootmoeder Robin voor een heerlijk vuurtje.

Daarna ging Audrey naar tante Cordelia om haar alles te vertellen en hulp te verzoeken.

Spoedig stond het water lustig te koken en gaven zij hem een kop warme thee, waarna de kleur weer een weinig op zijn bleeke wangen terugkeerde.

„Dank u,” zei hij. „Ik ben nu veel beter. U zult het toch niemand vertellen?”

„Wat valt er dan te vertellen?” vroeg mijnheer Robin.

„Wel, u moet niet vertellen, dat ik in de oude kerk slaap. Ik doe heusch niemand kwaad.”

Mijnheer Robin en Stephen's vader keken elkan-
der aan.

„Zoo, dus je slaapt in de oude kerk?” zei mijnheer Robin.

„Ja,” antwoordde de oude man. „Ik doe dit al bijna een jaar. U zult het toch niet vertellen? Ik kan nergens anders heen en ik doe volstrekt geen kwaad.”

„Hoe kom je er dan in?” vroeg grootmoeder Robin.

„Door het raam van de consistorie,”¹⁾ was het antwoord.

1) Consistorie = kerkeraadskamer.

„Dat kon niet goed gesloten worden. Van avond kon ik er echter niet tegen op komen; ik voelde me zoo zwak en duizelig; ik viel bewusteloos neer en toen ik weer bij kennis kwam, stortregende het. Ik dacht, dat ik ging sterven.”

„Dat was dus het licht, dat Stephen en ik in de kerk zagen,” riep Audrey uit.

„Hebt gij mij gezien?” vroeg de oude man op wanhopigen toon, „o, vertel het niet!”

„Hoe haalt ge den kost op?” vroeg juffrouw Robin.

„Ik zit altijd bij de spoorbrug en speel daar op de viool,” antwoordde de oude man. „Ik heb haar zeker ergens laten liggen,” vervolgde hij, er met bevende handen naar tastende. Ze zal daar buiten wel ergens op het gras liggen. Ik haal een paar koperstukjes op, o, zoo weinig maar. Ik koop daarvoor een stukje brood, doch ik heb niets om nachtverblijf te betalen.”

„Is 't niet erg vochtig in die oude kerk?” vroeg tante Cordelia.

„In den preekstoel niet,” antwoordde de oude man. Ik kruip altijd in den preekstoel en leg mijn hoofd op een oud kussen. 't Is daar heerlijk warm. Maar ach, verraad me niet!”

„Waar hebt ge 's avonds licht voor noodig?” vroeg mijnheer Robin streng.

„Om mijn avondeten te gebruiken,” zei hij; „'t is daar zoo erg donker. Ik gevoel mij zoo eenzaam en verlaten 's avonds. Als ik het op heb, doe ik het licht uit.”

„Maar dan zijt ge ook niet blind?” zei Stephen's vader, terwijl hij het bordje toonde, dat om zijn hals had gehangen.

„Neen” bevestigde de oude man; „ik doe dat om meer op te halen. Mijn gezicht is wel slecht, doch ik ben niet blind.”

„Dat is een heel treurige geschiedenis!” zei mijnheer Robin.

O, verraadt me niet, verraadt me niet," riep de oude, huilend als een kind.

„We zullen eens bedenken, wat ons te doen staat," zei juffrouw Robin; „we zullen er van avond eens over spreken."

„Gij kunt hier tot morgenochtend op de canapé slapen," voegde mijnheer Robin er bij. „Wij vertrouwen je veel toe, door je onder ons dak te laten blijven; doch we willen je niet in den regen wegsturen. Je zult ons vertrouwen toch niet beschamen, is 't wel?"

„Neen, mijnheer," zei de oude Jozef; „ik dank u wel duizendmaal!"

Hij bleek zoo zwak te zijn, dat ze hem op de canapé moesten neerleggen, waarna ze hem toedekten.

Toen de anderen waren heengegaan, spraken mijnheer Robin en zijn vrouw lang en breed over hetgeen hun te doen stond met den ouden Jozef.

Hij was blijkbaar een arme, onwetende, oude man, die geen begrip had van goed of kwaad en wiens ziel zoo donker was, als die van een armen heiden in Afrika. Misschien had God hem tot hen gezonden, opdat zij hem leiden zouden naar het Rijk des Lichts; in dat geval durfden zij hem niet wegzenden.

Toen zij hem den volgenden morgen wat te eten hadden gegeven, spraken zij er hem over.

„Hoor eens, Jozef," zei mijnheer Robin, „we hebben een ledig dakkamertje, waar jij 's avonds mag komen slapen; wij zullen er een matras neerleggen en alles in orde brengen. Twee dingen moet je daarentegen ook voor ons doen, waarbij we op je woord rekenen.

Ten eerste moet je mij beloven, nooit meer in de oude kerk te gaan; zoo ge het toch doet, zullen wij het ons een plicht rekenen, je aan te geven; vervolgens moet ge mij toestaan, dat leugenachtige bordje in het vuur te werpen. Zoo ge deze beide dingen wilt doen, Jozef, zullen wij je huisvesting verleenen."

„En zult ge mij heusch niet verklappen?” vroeg de oude.

„Zoolang als je woord houdt, niet,” was het antwoord.

’t Was dus besloten: Jozef bleef. Zijn ziekte scheen een gevolg te zijn van koude en ontbering; na verloop van enkele dagen was hij weer geheel de oude. Toen zag men hem op den dag niet meer, want, of ’t weer mooi was of guur, altijd kon men hem vinden bij de spoorbrug met zijn viool; hij ondervond, dat hij nu evenveel ophaalde, als toen hij dat leugenachtige bordje om den hals had hangen.

’s Avonds, wanneer het donker werd, klom hij over den kerkhofmuur en liep tusschen de graven door naar het venster van grootmoeder Robin. Hier tikte hij driemaal en als men hem inliet, mocht hij zich eerst in de keuken bij het vuur gaan warmen, om daarna zijn bed op te zoeken.

Audrey en Stephen kwamen dikwijls met hem praten, als hij zijn magere, gerimpelde handen boven het vuur hield. Audrey vond, dat hij bijzonder aan haar zorgen was toevertrouwd en vertelde dikwijls, dat de oude Jozef haar behoorde, omdat zij hem het eerst had gevonden.

„Hoe kwam het toch, dat wij uw licht alleen des Zondags zagen?” vroeg zij hem eens.

„Omdat ik dan vroeger thuiskwam,” antwoordde hij.

„Op werkdagen kwam ik later thuis, uit vrees dat iemand mij zien zou; ’s Zondags was ik niet bang, dat ik bij de oude kerk zou gesnapt worden.”

„Ik heb zoo’n meelijden met u, Jozef,” zei Stephen, terwijl hij zijn kleine hand in de gerimpelde hand van den oude legde. Ik ben nieuwsgierig te weten, of gij tot de kinderen des Lichts behoort?”

„Ik vrees van neen,” zei Audrey ernstig.

„O, Jozef, ge moet er toe behooren!” vervolgde de kleine knaap. „Ge zult u dan zoo gelukkig voelen.”

„Ik heb er nog nooit van hooren spreken,” zei de oude Jozef.

„Wel,” zei het knaapje ter verklaring, „dat zijn de volgelingen van den Heere Jezus: Hij wil u een hunner maken, als gij 't Hem maar vraagt. Wilt ge 't Hem vragen, Jozef?”

„Ik ben een slechte, goddelooze, oude man,” zei Jozef; „ik denk, dat Hij niets met mij wil te maken hebben.”

„O, neen, Hij bemint u juist,” antwoordde Stephen, „is 't niet waar, Audrey? Hij stierf voor u, Jozef. Wilt gij 't Hem niet vragen om u over te brengen in 't Rijk des Lichts?”

„Ik heb niet gebeden, sinds ik een knaapje was en op de Zondagsschool ging,” vervolgde de oude, „en dat is al meer dan zestig jaar geleden. Het is nu te laat voor mij om er mee te beginnen.”

„Neen, 't is niet te laat,” sprak Audrey. „Voor het gebed is 't nooit te laat.”

„Ge moet van avond beginnen, Jozef,” zei Stephen. „Vouw de handen samen — zoo, ja, en zeg mij nu dit gebed na: „O, Heere, neem mijn zonden van mij weg en maak mij een kind des Lichts. Amen.”

„Dat gebed kan je toch wel onthouden, Jozef?”

„Dat denk ik wel,” antwoordde de grijsaard.

„Ge kunt het ook opzeggen, als ge ginds bij de spoorwegbrug zit, niet waar?” vroeg Audrey.

„Ik denk het wel, ik zal het probeeren,” zei de oude ootmoedig.

„O, wat ben ik blij,” riep Stephen uit. Ik zou zoo erg graag ook u onder de kinderen des Lichts zien.”

XI.

EEN WARME ZOMER.

Na dien tijd hadden Audrey en Stephen menig gesprek met den ouden man over het Rijk des Lichts. Hij hield woord, en zei zijn gebed geregeld op; grootmoeder Robin meende er zeker van te zijn, dat zijn gebed verhoord werd. Hij was zoo ernstig en had zoo'n berouw van zijn zondig leven; ook had hij behoefte en verlangen om te wandelen als een kind des Lichts.

Het was treffend te zien, hoe lief hij de kinderen had. Na die lange jaren van eenzaamheid, waarin hij alle verzorging missen moest, was nu een nieuw leven voor hem aangebroken onder die vriendelijke menschen, zoodat al de liefde van zijn arme, oude hart zich over hen uitstortte.

Toen de dagen weer begonnen te lengen en het 's avonds helder en licht was, volgde hij hen naar het kerkhof om behulpzaam te zijn bij het begieten en om het lange gras, rondom den steen, af te snijden. Alleen wanneer de oude Maria bij toeval op het kerkhof kwam, om het oude kerkgebouw aan een vreemdeling te laten zien, ver-

school hij zich altijd achter de struiken, totdat ze weer uit 't gezicht was. Hij scheen bevreesd te zijn, dat ze op de een of andere wijze gehoord had, hoe hij 's nachts in den preekstoel sliep en er hem over zou spreken.

Stephen en Audrey vonden het wat prettig, dat de oude Jozef evenveel belang stelde in de zwaluwen als zij zelf. Hij vertelde, dat hij op haar gezelschap zeer gesteld was geweest in de oude, verlaten kerk en het hem een genot was, 's morgens haar gefladder boven zich te hooren en te kijken naar het in- en uitvliegen door het Oostelijke venster.

Nu waren er jongen in het nest en Audrey en Stephen zaten er elken dag geruimen tijd naar te kijken, hoe de ouden hun het eten brachten.

Toen grootmoeder Robin dit hoorde, zei ze, dat het haar herinnerde aan een vers uit de Psalmen:

„Zelfs vindt de zwaluw een nest voor zich, waar zij haar jongen legt, bij Uw altaren, Heere der Heirscharen, mijn Koning en mijn God.”

Ook leerde zij Audrey en Stephen een versje om op te zeggen, als zij naar de zwaluwen keken:

Zelfs vindt de musch een huis, o Heer!

De zwaluw legt haar jongskens neer

In 't kunstig nest, bij Uw altaren;

Bij U, mijn Koning en mijn God!

Verwacht mijn ziel een heilrijk lot.

Geduchte Heer der legerscharen!

Welzalig hij, die bij U woont,

Gestaåg U prijst en eerbied toont.

Het was een snikheete zomer. De ouden van dagen vertelden, dat hun de zomer uit hun jeugd weer in herinnering kwam, dien ze altijd voor den warmsten hadden gehouden.

De stad lag zeer vlak, zoodat de verschroeiende zonnestralen zonder eenige tempering op haar neer vielen. De oude muren sloten alle frissche koelte buiten, zoodat, toen de eene dag na den anderen voorbijging, zonder dat de gewenschte regenbuien kwamen, de atmosfeer in de nauwe straten bedompt en onfrisch werd, en het werken bij dag en het slapen des nachts moeilijk viel.

Ieder leed onder den invloed van het weer. Bij tante Cordelia werkte het sterk op haar zenuwgestel, vandaar dat ze Audrey, meer dan ooit, lastig viel over haar boezelaars.

Grootmoeder Robin was soms zoo moe en afgemat, dat ze het breiwerk liet vallen en met gevouwen handen in haar stoel bij het venster zat te droomen.

Ook Stephen's vader had er van te lijden. Heel dikwijls kreeg hij het zoo benauwd, dat hij uit het raam klom, kruk en gereedschap meenam en in de schaduw der boomen zijn arbeid voortzette.

Audrey zat moe en slaperig in de bedompte kamer bij juffrouw Tapper, verlangende naar het uur, dat zij naar Stephen zou kunnen gaan.

Op den kleinen Stephen had het echter wel den meesten invloed. De bloemen op de graven lieten haar kopjes hangen in weerwil van al de zorgen, die er aan besteed werden. Ook Stephen, de teerste bloem van alle, kwijnde weg, ofschoon zijn vader hem met teere liefde en zorg omringde. Niemand dacht er in 't begin iets kwaads van. Men zei, dat het ten gevolge van de hitte was, dat hij zoo lusteloos was en uren achtereen op een deken onder den seringeboom kon liggen. Men achtte het een gevolg van de hitte, dat hij geen lust had tot spelen; dat hij steeds moe was, te moe zelfs om prenten te kijken, en maar niets anders deed dan de zwaluwen gadeslaan, als zij heen en weer vlogen om voedsel te zoeken voor haar jongen. Men beschouwde het een ge-

volg van de hitte, dat zijn eetlust verdween en hij er magerder en zwakker uitzag dan ooit te voren.

Ze waren allen goed voor hem. Tante Cordelia kwam met een versch gebakken koekje aan het raam, om hem tot eten op te wekken. Audrey wijdde al haar vrijen tijd aan het zwakke knaapje; ze las hem voor en trachtte hem te vermaken.

Grootmoeder Robin liet hem bij haar door het venster binnenklimmen en daar kon hij dan uren aan haar knie zitten; terwijl ook zijn vader alles verzon, wat maar dienen kon tot opvroolijking van het jongske, dat hij zoo innig lief had.

Maar hoewel ze allen zoo goed voor hem waren; hoewel allen wisten, dat hij zoo veel meer van de vreeslijke hitte had te lijden dan zij zelve, toch maakte niemand zich ongerust. Ze waren al zoo lang gewoon aan zijn zwakke gestel, dat niemand zich bijzonder verontrustte over den grooten invloed van het weer.

Ze hoopten en verwachtten, dat met de koelere dagen ook zijn krachten zouden weerkeeren en hij weer geheel zou zijn, wat hij geweest was, en ook weer tot alles in staat zou zijn gelijk tevoren.

De oude Jozef zag, niettegenstaande zijn slecht gezicht op andere dingen, maar al te duidelijk, dat de kleine Stephen wegwijnde.

In de lange dagen waren de grijsaard en de kinderen meer samen dan vroeger. De twee graven waren met bloemen overdekt en Jozef had bij de werkzaamheden Stephen's plaats ingenomen. Stephen was zelfs te zwak, om zijn gietertje vast te houden. Jozef nam hem echter op den arm mee om er naar te kijken en van den rozengeur te genieten, daar de rozelaar, dien hij hem gegeven had, om op het graf van de twee kleinkinderen te planten, in vollen bloei stond.

De tranen schoten den ouden man dikwijls in de oogen,

als hij het kind aankeek. Hij had niemand op de wereld, die hem liefhad en zorg voor hem droeg, tot de kinderen hem gevonden handen en nu ging een hunner hem verlaten.

„Jozef,” zei Stephen op zekeren dag tot hem, „wil je voor het graf zorgen, als ik er niet meer ben?”

„Zeker Stephen, zeker wil ik,” antwoordde de oude, terwijl hij de tranen nauwelijks weerhouden kon. Maar nooit vroeg hij hem, waar hij heen ging en wanneer. Hij wist het en Stephen zelf ook, dat het kind des Lichts op reis was naar boven, naar zijn eeuwig tehuis, waar geen duisternis zijn zal. Hij kon niet nalaten er over te spreken, toen mijnheer Robin hem 's avonds zijn eten bracht, om dit onder den seringeboom te nuttigen.

„Ons lieve vriendje zal ons spoedig verlaten hebben,” zei hij met een snik.

„Welk lieve vriendje? Stephen toch niet?” zei mijnheer Robin.

„Hij juist wel,” zei de grijsaard; „en wat meer zegt, hij weet het zelf.”

„'t Is maar verbeelding van Jozef,” zei mijnheer Robin, toen hij er zijn vrouw over sprak, maar toch dacht hij er over na, of Stephen's vader niet eens een dokter zou laten komen.

Men sprak er hem over en deze liet dadelijk den besten dokter uit de stad komen. De dokter vertelde hetzelfde, wat Jozef al gezegd had: — Stephen ging met rassche schreden achteruit. „Misschien,” zei de dokter, „zullen de koele dagen hem nog wat doen opleven, maar hij zal den zomer niet meer ten einde brengen.”

Stephen had gehoord, wat de dokter zei, en zijn vader en mijnheer Robin, alleen latende, sloop hij heen naar grootmoeder.

„Mag ik binnenkomen en op uw knie zitten, grootmoeder?” vroeg hij.

„Zeker, lieveling,” zei de goede oude, terwijl zij naar het venster scharrelde om hem te helpen.

„Nu zitten we echt gezellig,” zei Stephen, toen de oude vrouw haar breiwerk neerlegde en hem in de armen nam.

„Grootmoeder, ik ben gekomen, om u een geheim te vertellen.”

„Wat is het dan wel, jongen?”

„Ik ga sterven, grootmoeder.”

„Nu, dat hoop ik niet, mijn lieve kind!” zei ze, terwijl ze hem over het magere gelaat streefde.

„Jawel, de dokter heeft het gezegd,” vervolgde Stephen ernstig. Maar u vindt het immers zoo goed voor de twee kleinkinderen om jong te sterven, grootmoeder?”

„Ja, voor jou zal het ook heel goed zijn, Stephen,” zei ze, „maar wat moeten wij zonder jou beginnen? Wat zullen wij je allen missen,” en grootmoeder barstte in snikken uit, als brak haar het hart.

„'t Is niet zoo erg,” zei het knaapje, „huil nu niet! Ik ben een kind des Lichts, zooals u weet en in den tuin des Konings zal het nooit meer donker zijn, nietwaar grootmoeder?”

De oude vrouw droogde zich de oogen af; ze wou den kleine geen smart aandoen door haar tranen. Audrey moest ook getroost worden — de arme, kleine Audrey — ach, ze kwam huilende en vol zorg binnen.

„Ik ben zoo vermoeid,” zei Stephen nu met een langen, diepen zucht. Audrey riep zijn vader, die hem uit grootmoeders armen overnam en naar zijn bedje bracht.

„Vader,” zei hij, toen deze hem uitkleedde, „draag mij nog eens even naar het venster, als het u belieft.”

„Waarom, jongen, het wordt al donker,” zei hij, „wat wou je dan nog zien?”

„Voor ik naar bed ga, kijk ik altijd even naar buiten,” sprak het kind. Ik moet elken avond nog eerst naar het

graf van de twee kleinkinderen kijken. Ja, ja, daar is het; ziet het er niet mooi uit, vader? Ik ben benieuwd, of de engelen er nu naar kijken en of ze hier boven ook u en mij zien? Zult u heusch wat bloemen op mijn graf planten? Ja, niet waar? Ik zou wel hier onder het venster willen begraven worden."

„Mijn lieve jongen, mijn arme, lieve jongen!" snikte de vader, terwijl hij hem op het kussen neervlijde.

Den volgenden dag scheen Stephen beter dan in de laatste weken, waardoor allen verheugd en getroost werden, in weerwil van hetgeen de dokter gezegd had. Hij wandelde een beetje rond en zat onder den seringeboom, ja, zelfs hielp hij Audrey om den bloemen water te geven.

„'t Kan best zijn, dat hij nog beter wordt," zei mijnheer Robin vol hoop. „De dokters maken wel eens meer vergissingen."

Maar de oude Jozef schudde het hoofd. „De kaars flikkert nog even op, voor zij uitgaat," sprak hij ernstig.

XII.

WITTE KLEEDEREN.

De zomer ging voorbij; het warme, afmattende weer had opgehouden en er begon een koele wind te waaien over het kerkhof. De bladeren aan de boomen veranderen van kleur, de bloemen op de beide graven gingen dood, de eene na de andere, de grond was 's morgens doorweekt van den zwaren dauw, de zwaluwen uit de oude kerk hielden al raad met haar makkers om naar een warmer land te trekken, maar toch kwijnde de kleine Stephen langzaam weg.

Hij werd al zwakker, doch gevoelde zich gelukkig en was niet in 't minst bevreesd voor wat er komen zou. „Hij ging naar den tuin des grooten Konings”, zei hij, „waar de bloemen nooit verwelken.”

Audrey bracht al haar vrijen tijd aan zijn zijde door, als hij daar uren achtereen in grootmoeders armen lag, terwijl zij iets vertelde, of voor hem zong.

Altijd waren zijn gedachten bezig met de oude graven. „Ik zal in den Hof naar allen uitkijken,” zei hij —

„naar Audrey's John en Marie, zijn weduwe. Zoudt u hen ook niet willen zien, grootmoeder? Ik zal hun vertellen, dat Audrey hun graven onderhoudt; maar 't allereerst zal ik de twee vroeggestorven kleinkinderen opzoeken. Misschien zullen ze twee vriendjes voor me zijn, evenals Audrey hier was.”

„Maar daar is er toch Een, dien ge het liefst van allen zien zult, nietwaar?” vroeg grootmoeder.

„O ja, den Koning,” zei de kleine Stephen, „den geliefden Zoon. Zou Hij met me spreken, grootmoe?”

„Ja, lieveling,” antwoordde zij. „Hij zal u voeden en u brengen aan de fontein van Levend water, en gij zult Zijn aangezicht zien en Zijn naam zal op uw voorhoofd geschreven staan. Ge zoudt nooit in den tuin kunnen komen, als Hij niet voor u gestorven was en u gevoerd had in het Rijk des Lichts.”

„Ik denk, dat ik er nu wel spoedig zal heengaan,” zei Stephen. „Misschien ben ik daar morgen al, grootmoe.”

De oude vrouw nam een teeder afscheid van hem, toen hij door zijn vader gehaald werd, om naar bed gebracht te worden. Hij scheen dien avond meer vermoeid dan gewoonlijk, dacht zij; misschien had hij te druk gepraat.

„Morgen-ochtend zal hij wel weer uitgerust zijn”, zei ze bij zichzelf, terwijl ze haar breiwerk weer opnam. De goede oude kon niet zien, wat Stephen's vader zag, toen hij hem van haar schoot opnam, namelijk de groote verandering op zijn gelaat. Tante Cordelia zag het ook, als zij hem goedennacht kuste, toen hij haar venster voorbijging en zij volgde Stephen's vader in huis en hielp hem den kleinen jongen ontkleeden en naar bed brengen.

„Dank u,” zei de kleine Stephen, zijn hoofd op het kussen neerleggende. „Ik ben zoo moe.”

Tante Cordelia zat aan het voeteneinde, terwijl zijn vader het kleine handje vasthield en zich omkeerde, op dat Stephen de tranen niet zou zien, die langs zijn wangen biggelden.

Alles bleef nu stil en zij dachten, dat hij reeds in slaap was, toen hij plotseling opkeek en zei:

„Ik heb Audrey nog niet „goedennacht” gewenscht.”

Tante Cordelia ging Audrey halen; ze lag reeds in bed, maar tante sloeg haar een grooten doek om en droeg haar over.

De kleine Stephen ging opzitten, sloeg zijn armen om haar hals en fluisterde:

„Vergeet de twee kleinkinderen niet. Audrey, je zult ze goed verzorgen, nietwaar? Dag!”

Toen Audrey vertrokken was, scheen hij weer in te slapen, zoodat zijn vader en tante Cordelia stil bleven zitten, bevreesd hem te storen.

't Zal zoo ongeveer twee uur later geweest zijn, toen hij zich weer verroerde.

„Wat is er, Stephen?” vroeg zijn vader, „wat is er, lieveling?”

„De graven,” antwoordde hij, „ik heb er van avond niet naar gekeken; laat me het nu nog doen; neem me er uit; vader, wil u?”

Behoedzaam lichtte zijn vader hem op en bracht hem bij het venster.

Het was volle maan en het kerkhof was overtogen met een matten, zilveren lichtglans. Het graf van de twee kleinkinderen baadde in het volle licht der maan. Het knaapje lag er in vaders armen langen tijd naar te kijken.

Daarna hief hij plotseling het hoofd op en zei met een stem van vreugde:

„O, vader, nu zijn de engelen gekomen! Thans kan ik ze zien.” Toen viel zijn hoofd op vaders arm terug.

Ja, de engelen waren gekomen en hadden het kind des Lichts meegevoerd.

De vader kon alleen het levenlooze, uitgeteerde lichaam van zijn lieveling naar het bed terugbrengen. Hij was heengegaan, ver boven het kerkhof; de oude stad liet hij achter zich, hij ging hooger dan het licht der maan, hooger, steeds hooger naar den tuin des Konings.

Stonden de beide vroeggestorven kleinkinderen hem aan de gouden poort op te wachten? Stond Stephen's moeder, die bij zijn geboorte gestorven was, uit te zien naar haar jongen? Wij kunnen daarop geen antwoord geven, wij weten het niet; maar dit weten we, dat de lieve Heiland, dien hij had liefgehad, de Zaligmaker, die zijn zonden vergaf en die hem had overgevoerd uit het rijk der duisternis naar het Rijk des Lichts, hem welkom heette in Zijn Paradijs van eeuwige Heerlijkheid, waar de kinderen des Lichts niet meer door aardsehen zonschijn bestraald worden, maar door de Majesteit Gods en het Licht des Lams.

Zijn vrienden misten hem allen even zeer; maar zij trachtten elkander te troosten met de gedachte aan zijn vreugde en allen zagen verlangend uit naar den dag, waarop zij hem weer zouden ontmoeten.

„Mijnheer Robin, u moest mij onderwijzen, zooals u mijn kleinen jongen deedt,” zei Stephen's vader, toen zij van het kerkhof, waar zij den kleine hadden heen-gedragen, huiswaarts keerden.

„Als God er mij toe in staat stelt, gaarne!” antwoordde mijnheer Robin, met tranen in de oogen.

Het was wonderlijk, hoe het heengaan van Stephen hen allen tot elkander bracht. Zelfs tante Cordelia, die er zich op liet voorstaan, dat ze zich nooit met de bureu bemoeide, werd nu hun huisvriendin.

Wat den ouden Jozef betreft, zijn eenig verlangen was, alles te doen, wat de kleine knaap hem had opge-

dragen. Hij troostte Audrey, gaf den bloemen water, ging 's Zondags naar de kerk en vóór alles, hij zei het gebed geregeld op, dat Stephen hem geleerd had en hij trachtte te wandelen als een kind des Lichts.

Mijnheer Robin en Audrey maakten wederom samen een tocht naar de markt, op een Zaterdagmiddag, laat in het najaar. Audrey's gezicht zag er ditmaal recht droevig uit, toen zij het mandje droeg. Bloemen waren er nu heel weinig; ze kochten bollen voor het graf van den kleinen Stephen.

„Ik vind, dat wij witte moesten nemen,” zei Audrey snikkend; „dat zal beter zijn voor een kind des Lichts, vindt u niet, mijnheer Robin?”

Zoo kozen zij dan sneeuwkllokjes, witte krokussen en groote, witte hyacinthen voor het kleine graf op het kerkhof.

Het was er een uit een lange rij kindergraven langs de heg. Met heel veel zorg en zeer voorzichtig werden de bollen geplant en werd de grond bemest.

„Het ziet er nu niet lief uit,” zei Audrey, „zoo kaal en zwart.”

„Wacht maar,” zei mijnheer Robin; „in het voorjaar zullen we terugkomen.”

De winter kwam en de sneeuw lag dik op Stephen's grafje en op dat van de twee kinderen op het oude kerkhof. Maar toen de warme lentezon de sneeuw had doen smelten, de boomen deed uitloopen, en den seringebloom weer in bloei zette, gingen de oude man en Audrey nog eens naar het kerkhof.

Er stond nu op het grafje een kleine, witte steen, waarin deze woorden gebeiteld waren:

*Hier ligt de kleine Stephen
Hij stierf jong en was:
„Een Kind des Lichts.”*

Het graf zelf was bedekt met reine, witte bloemen.

„Wat ziet het er nu heerlijk uit,” zei Audrey, met een zucht. „Ach, hoe gaarne zou ik willen, dat hij het zien kon.”

„Het is een beeld van den lieven, kleinen jongen,” sprak de oude man; „want zegt niet de Heere:

„Zij zullen den engelen gelijk zijn?” En van de engelen lezen we: „Hun kleeding is wit als het licht.” Ja, de kinderen des Lichts wandelen in kleederen des Lichts; fijn linnen, rein en wit, dat is de rechtvaardigheid der heiligen.

Eens waren zij met zonden bedekt, maar nu zijn ze wit en rein, gewasschen in het bloed des Lams, witter dan sneeuw.”

„Ik zou willen, dat we allen daar waren,” zei Audrey, „u en ik, grootmoeder Robin, tante Cordelia, Stephen's vader en de oude Jozef. Zou Stephen niet erg blij zijn, als we kwamen?” Toen ze samen naar huis wandelden, leerde mijnheer Robin aan Audrey een vers, dat ze heel mooi vond en later altijd opzei, als ze naar Stephen's graf kwam kijken:

Daar binnen de poort gevoelt men zich thuis,
 Bij Jezus, zijn Heer!
 Daar is Liefde en Licht; geen zorg en geen pijn
 Gevoelt men er meer,
 Daar binnen de poort.

Daar buiten de poort, het tranendal door,
 Gaat de reis steeds voort;
 Van zonde, van zorg, van smart en van pijn
 Wordt daar slechts gehoord,
 Daar buiten de poort.

O! open de poort, en noodig ook ons.
Wij minnen U teér;
Lieve Heiland, roep Gij ook ons maar naar Huis.
Wij verlangen, o Heer!
O, open de poort!
